VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917 — Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 74 — Vol. XLII vuosikerta — SUDBURY, ONTARIO — Lauantaina, kesäk. 27 p. — Saturday, June 27, 1959

De Gaulle puuhaa nyt Välimeren maiden liittoa

Rooma. — Keskiviikkona ilmoitettiin täällä, että Ranskan presidentti de Gaulle on tehnyt Italialle esityksen Välimeren länsiosan maiden liitosta. De Gaullen ja Italian presidentti Gronchin sekä muiden italialaisten johtomiesten neuvottelu pidettiin erikoisjunan vaunussa, jossa de Gaulle matkusti Pohjois-Italiasta Roomaan.

Suunnitellun liiton mahdollisina jäseninä Ranskan ja Italian lisäksi mainittiin Espanja ja Marokko. Täkäläisissä diplomaattipiireissä arvellaan, että Yhdysvallat lausuu suunnitellun liiton tervetulleeksi siinä toivossa että siten voidaan vetää Espanja ja Marokko lähemmäksi NATO:a.

Italialaisissa piireissä uskotaan, de Gaullen täten yrittävän saada Italian täydellisesti tukemaan hänen Algerian politiikkaansa. Italian yleisen mielipiteen joissakin sektoreissa ja vieläpä hallituspuolueenkin piireissä on ilmennyt sympatiaa Algerian kapinallisia kohtaan.

Asiantuntevissa piireissä ollaan sitä mieltä, että de Gaulle yrittää saada presidentti Gronchin, Italian pääministeri Segnin ja ulkoministeri Pellan käsitykseen, että Italialle tulee olemaan suurta hyötyä läheisestä yhteistoiminnasta Ranskan kanssa.

Presidentti de Gaullen sanotaan viitanneen siihen, että Ranska mahdollisesti piakkoin hyväksytään täysivaltaiseksi jäseneksi lännen "atomiklubiin" ja että Ranska tulisi siinä valvomaan myöskin Italian etuja.

Konservatiivit yrittävät CBCstä äänitorveaan, OFLn siht. Hamilton

Toronto. — **Työväenjohtaja Douglas Hamilton on syyttänyt, että konservatiivit "ovat valmiita vaikka mihin" Canadan yleisradion maineen mustamaalaamiseksi ja hävittämiseksi.**

Tämä 400,000-jäsenisen Ontario Federation of Labor'in (Canadan ammattiyhdistyksien keskusliiton Ontarion jaoston) sihteeri-rahastonhoitaja yhdisti äskettäiset CBC johtavien tuotantohenkilöiden eroamiset pääministeri Frostin "lapsellisiin purkauksiin" osoituksena siitä, että konservatiivit haluavat tehdä Canadan yleisradiosta "konservatiivisen puolueen propagandaelimen, samanlaisen kuin on olemassa missä tahansa diktaattorien maassa".

Mr. Hamilton kehoitti kaikkia maakunnan unionisteja protesteeraamaan "mahdollisimman voimakkaasanaisesti" pääministeri Diefenbakerille ja pyytämään, että CBC saatettaisiin pois poliittisen vaikutusvallan ulottuvilta ja sallittaisiin sen toimia riippumattomana kaikkien canadalaisten etujen mukaisesti huolimatta heidän poliittisista yhteyksistään.

"Jos tämä on oleva CBCn kuolema, niin silloin tämä on todellakin musta päivä Canadalle ja canadalaisille", sanoi mr. Hamilton.

UNITAARINEN SEURAKUNTA HUOLISSAAN ASIAN JOHDOSTA

Toronto. — Ensimmäinen unitaarinen seurakunta hyväksyi yksimielisesti täällä keskiviikkona vuosikokouksessaan raportin, jossa ilmaistiin huolestuneisuutta sen johdosta, että oli "ilmennyt yhä lisääntyvää poliittista sekaantumista CBCn johtoon."

Seurakunnan vuosikokous oli sitä mieltä, että CBClle olisi sallittava "täydellinen vapaus sen johdossa ja sen ohjelmien valmistamisessa mukaanlukien oikeus esittää vaikka minkälaista ohjelmaa huolimatta siitä kuinka riidanalainen kysymys voineekaan olla."

Canadian Association for Civil Liberties (Canadan siviilivapauksien yhdistys) on yhtynyt protestiin CBCn asioissa viime aikoina tapahtuneiden tapahtumien johdosta, syyttäen, että CBCn johto oli vaarantanut oikeutta vapaaseen mielipiteiden vaihtoon.

Yhdistyksen taholta CBCn hallintolautakunnalle lähetetyssä kirjeessä sanotaan osittaisesti:

"CBCn nykyisen johdon käyttäytyminen viimeaikaisiin erimielisyyksiin nähden . . . tukee sitä johtopäätöstä, että johto on omaksumassa kannan, että mukaisesti se perääntyy erinäisten painostuksien edessä ja luopuu mielipidevapauden oikeuksista."

Dulles suunnitteli Korean sodan, sanovat p-korealaiset

Seoul, Etelä-Korea. — Aselepokomission kokouksessa Panmunjonissa, Pohjois- ja Etelä-Korean välisellä alueella pohjois-korealaiset uusivat väitteensä, että Yhdysvaltain edesmennyt valtiosihteeri Dulles, silloin kun hän oli valtioministeriön neuvonantajana, oli tuonut mukanaan sotasuunnitelmat käydessään vierailemassa Koreassa kaksi viikkoa ennen sodan syttymistä.

Korean sodan yhdeksäntenä vuosipäivänä Korean Kansantasavallan puolustusministeriö sanoi, että kaikki on hiljaista 155 mailin pituisella rajalla Etelä- ja Pohjois-Korean välillä, jota rajaa on vartioimassa eteläpuolella Etelä-Korean armeija ja kaksi divisioonaa yhdysvaltalaisia sotilaita.

Yhdysvaltain taholta on väitetty että kommunistiset ainekset aloittivat Korean sodan neuvostoliittolaisten asevoimien kannattamina.

Kiinassa, Korean kansantasavallassa ja Tokiossa on pidetty yhdysvaltalaisvastaisia joukkokokouksia.

Etelä-Koreassa on järjestetty mielenosoituksia, joissa on esitetty kansalle ajatusta, että tulisi taistella kommunismia vastaan "Korean yhdistämisen saavuttamiseksi".

Myös Etelä-Korean presidentti, iäkäs Syngman Rhee, on antanut lausunnon, jossa hän uudistaa "pyhän lupauksensa kieltäytymästä perääntymisestä taistelussa kommunismia vastaan" kunnes Pohjois-Korean valta on kukistettu.

Seitsemäntoista miestä käsittävä ryhmä canadalaisia tarkka-ampujia lähti joku päivä sitten laivalla Englantiin, missä he tulevat edustamaan maatamme tarkka-ammunta kilpailuissa, jotka pidetään Bisleyssa Englannissa heinäkuun 6—18 pnä. Kaikki ryhmään kuuluvat henkilöt kuuluvat Dominion of Canada Rifle Associationiin. Tämän yhdistyksen toimesta valittiin Canadan edustajat ja he edustavat koko maatamme, sillä osa heistä on länsirannikolta ja osa itärannikolta. Suurin osa on Ontariosta.

CBC joutui perääntymään tuottajain rintaman osoittautuessa lujaksi

Yleisradion hallintolautakunta ilmoittanut, että kiistanalainen Preview Commentary-ohjelma palautetaan ohjelmistoon maanantaina

Toronto. — Viime ja tällä viikolla herätetty suuri kohu Canadan yleisradion hallintolautakunnan päätöksen johdosta on saattanut hallintolautakunnan peruuttamaan kymmenen päivää aikaisemmin tekemänsä päätöksen Preview Commentary-ohjelman lopettamiseksi.

CBCn (Canadan yleisradio) taholta ilmoitettiin keskiviikkoiltana, että mainittua ohjelmaa aloitetaan radioimaan uudelleen ensi maanantaina.

CBCn englanninkielisen jaoston ja Ontarion johtaja H. G. Walker on ilmoittanut, että 32 CBCn tuottajan eroanomuksia ei ole hyväksytty CBCn hallintolautakunnassa.

Lausunnossaan mr. Walker sanoi toivovansa, että kaikki kysymyksessä olevat yleisradion palveluksessa olleet havaitsevat mahdolliseksi ryhtyä uudelleen normaalisiin tehtäviinsä.

Kuitenkin kolme heistä. jotka aikaisemmin viikolla esittivät eroanomuksensa, on sanonut, että he haluavat ensin tavata pralamentaarisen valiokunnan.

Vt. presidentti, yleisliikkeenhoitaja E. L. Bushnell ilmoitti sanomalehtimiehille päivän kestäneen suljettujen ovien takana pidetyn johtajien kokouksen jälkeen, että päätös mainitun ohjelman uudelleen ohjelmistoon ottamisesta hyväksyttiin yksimielisesti. Ohjelmassa parlamentin istuntoja seuranneet sanomalehtimiehet antoivat kommentaareja parlamentin toiminnasta.

Kun häneltä kysyttiin jos hän aikoo jäädä edelleenkin CBCn palvelukseen mr. Bushnell sanoi yksinkertaisesti: "Toivon niin".

CBCn virkailijat sanoivat, että he toivovat, jotta normaaliohjelmiston radiointi voidaan aloittaa viipymättä. Lopetettujen ohjelmien joukossa olivat Tabloid ja Viewpoint televisiossa.

Mr. Bushnell, joka hallintolautakunnan muiden jäsenien kanssa piiloitteli sanomalehtimiehiltä koko keskiviikkopäivän, palasi illalla Westburyn hotelliin Royal York hotellissa pidetystä salaisesta istunnosta antaakseen seuraavan lausunnon:

"Sitten sen ajan jolloin hallintolautakunta aloitti sääntömääräiset kokouksensa Torontossa on tehty väitöksiä, että CBCn riippumattomuuden kanssa yhteensopimattomat vaikutteet olivat vaikuttaneet hallintolautakunnan päätökseen, jonka mukaisesti lopetettiin Preview Commentary-ohjelma ja otettiin tilalle raportti parlamentin tapahtumista.

"Yhtiön lautakunta ja johto ovat vakuuttuneita, että ohjeen tarkoitus on väärin käsitetty yleisön taholla.

"Siksi, ja poistaakseen kaikki epäilykset yhtiön riippumattomuudesta, Preview Commentary-ohjelman radiointi aloitetaan uudelleen ensi viikon maanantaina . . ."

HALLITUS AIKOO KAIKESTA HUOLIMATTA TUTKIA ASIAA

Ottawa. — Huolimatta siitä, että CBC on antanut periksi työläisilleen, jotka esittivät erohakemuksensa, parlamentin alahuoneen radiointivaliokunta haluaa edelleen, että asiasta tyytymättömät henkilöt antaisivat todistuksensa tiistaina valiokunnan edessä.

G. Ernest Halpenny (konservatiivi, London) vihjasi keskiviikkoiltana, että valiokunta oli yhä halukkaampi kuulemaan todistuksia niiltä kolmelta CBCn palveluksessa olleelta tuottajalta, joille valiokunta oli jo silloin lähettänyt sähkeet pyytäen heitä esiintymään valiokunnan edessä.

Nämä kolme ovat puheiden ja yleisten asioiden jaoston kansallinen johtaja Frank W. Peers, hänen apulaisensa Hugh D. Gillis ja televisiopuheiden ja yleisten asioiden tuottajajohtaja Bernard F. Trotter. He olivat ensimmäiset yli kolmestakymmenestä, jotka esittivät erohakemuksensa.

Eroa hakeneet ovat väittäneet, että on tapahtunut poliittista sekaantumista CBCn asioihin.

CBCn TUOTTAJAT KAUTTA CANADAN OLIVAT VALMIITA EROAMAAN TOIMISTAAN

Toronto. — Keskiviikkoiltapäivällä ilmoitettiin täällä, että 35 CBCn johtavaa tuottajaa Halifaxissa, Winnipegissa ja Vancouverissa oli uhannut myös erota aikaisemmin eronanomuksensa esittäneiden lisäksi ellei CBCn ja sen tuottajien välisessä riidassa päästä pikaisesti sopimukseen.

Vaatii tutkimusta RCMPn toimista

Ottawa. — Arnold Peters (CCF, Temiskaming) syytti torstaina alahuoneen istunnossa RCMP:tä raakamaisuudesta, lakonrikuruudesta ja väkivaltaisuuksista.

Hän sanoi, että RCMP:n miesten käyttäytyminen Newfoundlandin metsätyöläisten lakossa ja Brandfortin lähettyvillä olevalla intiaanireservialueella on häpeäksi tälle kansalliselle poliisille. Näiden syytöstensä perusteella hän vaatii perusteellista tutkimusta RCMP:n hyvän maineen palauttamiseksi.

Presidentti Eisenhower pyytää lisää varoja liittolaisia varten

Washington. — Viime keskiviikkona presidentti Eisenhower pyysi kongressia tekemään päätöksen USAn liittolaisten vakinaisesta avustamisesta, jota varten myönnettäisiin lisävaroja tavallisten maapuolustusmenojen lisäksi.

Senaattori J. W. Fulbright (D., Ark.) ja Thomas E. Morgan (D., Pa.), senaatin ja edustajahuoneen ulkomaiden asiain komitean puheenjohtaja, ilmoittivat, että kongressi ei tule myöntämään tänä vuonna presidentin käytettäväksi hänen pyytämiään varoja.

VIIME TIEDOT

New York. — Yhdysvaltain terästyöläisten unio on ilmoittanut työnantajille, että se on valmis siirtämään kahdella viikolla työläisten lakon alkamispäivää. Aikaisemmin ilmoitettiin union taholta, että terästyöläiset ryhtyvät lakkoon heinäkuun 1 päivänä, jolloin nyt voimassa olevat työehtosopimukset päättyvät, ellei työnantajat pääse sopimukseen työläisten kanssa uudesta työehtosopimuksesta. Työnantajat esittivät keskiviikkona vaatimuksensa, että nyt voimassa olevia työehtosopimuksia jatkettaisiin määräämättömäksi ajaksi.

Ottawa. — Normaalisen ohjelmiston radiointi ja televisiointi alkoi uudelleen torstaina Canadan yleisradion verkostolla kaikkien paitsi kolmen aikaisemmin viikolla toimestaan eronneiden palattuaan takaisin toimiinsa.

Polymerin lakko päättyi vuoden sopimukseen

Sarnia. — Viime tiistai-iltana allekirjoittivat Polymer Corporation Limited, Oil, Chemical and Atomic Workers union edustajat uuden yhden vuoden palkka- ja työehtosopimuksen, jonka union jäsenistö hyväksyi antamalla 88 pros. äänistään hyväksymisen puolesta. Kokoukseen, missä sopimus hyväksyttiin, osallistui yli 1,500 työläistä.

Uusi sopimus takaa kaikille tuntipalkkalaisille 9 sentin korotuksen tunnille. Union vaatimuksena alunperin oli 10 prosentin korotus, joka olisi merkinnyt 22 ja puolta senttiä tuntia kohti. Union canadalainen johtaja Neil Reimer sanoi, että sopimus oli voitto työläisille.

Uusi sopimus astuu voimaan heti ja päättyy kesäkuun 23 pnä v. 1960. Yhtiön edustaja ilmoitti heti sopimuksen hyväksymisen jälkeen, että kaikki lakossa olleet työläiset kutsutaan takaisin työhön heti kun tarpeelliset järjestelyt on toimitettu. Työt aloitettiin torstaiaamuna. Arvioiden mukaan kuluu kaksi viikkoa, ennenkuin laitos saadaan täyteen käyntiin.

Lakkolaiset tulevat saamaan takamaksua maaliskuun 18 päivästä — jolloin lakko alkoi — kesäkuun 1 päivään asti, 6 senttiä tuntia kohti, mikä tekee noin 28 dollaria kutakin työläistä kohti.

Fuchs halukas työhön uuden yhteiskunnan rakentamiseksi Saksassa

Wandlitz, Itä-Saksa. — Äskettäin brittiläisestä vankilasta vapautettu Klaus Fuchs sanoi täällä keskiviikkona, että hän on halukas ryhtymään työhön Itä-Saksassa ja "auttamaan uuden yhteiskunnan kehittämistä täällä."

Tämä maailmankuulu fyysikko lähti edellisenä päivänä Lontoosta palveltuaan yhdeksän ja puoli vuotta 14 vuoden vankilatuomiostaan, joka hänelle määrättiin brittiläisessä oikeudessa. Häntä syytettiin atomisalaisuuksien Neuvostoliitolle antamisesta viime maailmansodan aikana.

Sanomalehtimiesten haastatellessa häntä hänen isänsä kesäasunnolla täällä 48 vuoden ikäinen Fuchs sanoi, että hän ei ole vielä varma mihin toimiin hän ryhtyy. Mutta hän vakuutti kirjeenvaihtajille, että hän on vieläkin marxilainen ja aikoo anoa Itä-Saksan kansalaisuutta työskennelläkseen uuden yhteiskunnan rakentamiseksi

Fuchs, joka pakeni natseja Britanniaan v. 1933, puhui rauhallisesti sanomalehtimiehille ja vailla katkeruutta, mikäli oli kysymys hänen tulevaisuudestaan.

Kun häneltä kysyttiin jos hän aikoo anoa Itä-Saksan kansalaisuutta hän vastasi, että hän ei todella tiedä kuinka kauan siihen kuluisi aikaa, mutta lisäsi, että hän on erittäin mielissään päästessään Saksan Demokraattiseen Tasavaltaan.

Fuchs sanoi, että vielä ei ole tarjottu toimea hänelle, mutta hän voi vieraille Itä-Berliinin yliopistolla ollessaan lähellä Berliiniä. Tämä kylä sijaitsee noin 18 mailin päässä Itä-Berliinistä.

Sanomalehtimiesten haastatellessa häntä ei ollut näkyvissä ainoatakaan poliisia tai Itä-Saksan virkailijaa. Itä-Saksan puhemiehet sanovat, että Fuchsin saapuminen tänne on hyvin yksinkertaisesti hänen henkilökohtainen asiansa.

Irakin väitetään omistavan nyt myös ydinaseita

Bagdad. — Kansanoikeuden presidentti eversti Fadhel Abbas Mahdawi sanoi täällä torstaina, että Irakin armeija on nyt varustettu ydinaseilla, kerrottiin Reuterin uutistoimiston tiedonannossa.

Samalla kertaa sanotaan, että Lontoossa on ilmaistu hämmästyneisyyttä ja otettu tiedoitus vastaan jonkinlaisin varauksin.

Eversti Mahdawi sanoi, että armeijan uuden aseistuksen joukossa on tutkalaitteita ja neuvostoliittolaisia suihkukoneita sekä salaisia aseita, joita Irak on saanut sitten uuden hallituksen valtaan pääsyn vuosi sitten tapahtuneen vallansiirron yhteydessä.

Hän kuvasi Irakin vanhoja aseita — joiden joukossa brittiläisiä tankkeja ja suihkukoneita sekä muita brittiläisiä ja yhdysvaltalaisia aseita — huikealla hinnalla ostetuiksi romutavaroiksi.

Taloustieteilijät varoittavat kilpailusta vehnän viennissä

Sosialististen maiden vehnätuotanto on noussut niin huimaavasti, että piakkoin voidaan odottaa niiden kilpailevan maailman markkinoilla

Winnipeg. — Kaksi kauppaministeriön taloustieteilijää sanoi täällä tällä viikolla, että Neuvostoliitto ja Kiinan kansantasavalta voivat piakkoin päästä maailman vehnänvientimaiden joukkoon.

S. C. Hudson ja F. Piscopo esittivät Canadan maatalousinstituutin kokoukselle Manitoban yliopistossa selostuksensa maailman vehnätuotannon ja sen käyttämisen suuntautumisesta.

He ennustivat, että lisääntyvä vehnätuotanto sosialistisissa maissa johtaa markkinoimiskilpailuun, joka voi saattaa vehnää tuottavat länsimaat epäedulliseen asemaan.

Kuvatessaan Neuvostoliiton vehnätuotannon lisääntymistä he käyttivät sanaa "vilkastoimintainen" ja selostivat, että tuotannon lisääntyminen on tulos kehittyneestä tekniikasta ja suurien alueiden viljelykselle saattamisesta Kazakhstanissa, Siperiassa ja Uralilla.

Ennen toista maailmansotaa Neuvostoliiton vuotuinen vehnätuotanto oli 40,000,000 metritonnia, sanoivat he. Sodanaikainen hävitys vähensi tuotantoa, mutta vuoteen 1955 mennessä oli aikaisempi tuotantotaso jälleen saavutettu.

Neuvostoliiton v. 1958 vehnäsato arvioidaan 60,000,000 metritonniksi. Yhdysvaltain vehnätuotanto on noin 40,000,000 metritonnia ja Canadan 10,000,000.

Taloustieteilijät sanoivat, että Kiinakin, suurine väkilukuineen ja perinteellisenä ulkomailta ruoka-aineita ostavana maana voi piakkoin osallistua vientikilpaan. Kiinan vehnäntuotanto oli noussut 14,500,000 metritonnista v. 1950 arviolta 24,800,000 metritonniin jo v. 1956 mennessä.

Syngman Rhee haluaisi sotia toisen kerran

Antoi Korean sodan 9:tnä vuosipäivänä hyvin sotaisen lausunnon; sodasta hirveä hinta

Seoul. — Korean sodan yhdeksäntenä vuosipäivänä, viime torstaina, esitti Etelä-Korean vanha diktaattori Syngman Rhee uudelleen vaatimuksen, että Yhdysvaltain pitäisi auttaa hänen hallitustaan hyökkäyksessä Pohjois-Korean valloittamiseksi.

Myöntäen oman aatteellisen vararikkonsa Syngman Rhee sanoi, että Korean yhdistämistä ei voida toteuttaa muuten kuin voimakeinoin — eli valloittamalla Pohjois-Korea, kuten hän selitti.

Yhdeksän vuotta sitten, eli kesäkuun 25 pnä 1950 puhjenneesta sodasta, jonka alkamisesta Pohjois-Korea syyttää Syngman Rheetä sekä yhdysvaltalaisia politiikkoja ja kenraaleja, jouduttiin maksamaan äärettömän korkea hinta ennenkaikkea Koreassa, mutta myös muuallakin.

Siinä sodassa lasketaan kuolleen 1,150,000 ihmistä. Noin 600,000 kotia tuhoutui ja omaisuusvahingot arvioidaan 3 miljardin dollarin arvoisiksi.

Koreassa kuolleitten ihmisten joukossa on myös 312 canadalaista.

Tässä sodassa Syngman Rhee sai nimellisesti ja muodollisesti YK:n kannatuksen ja aseellisen tuen, mutta käytännölliseltä kannalta katsoen se oli läpeensä Yhdysvaltain sotaa. Toisaalta Pohjois-Korea sai Kiinan vapaaehtoisten joukkomittaista apua sen jälkeen kun kenraali MacArthur, YK:n joukkojen amerikkalaispäällikkö, meni Kiinan kansantasavallan sekä myös Britannian ja eräitten muiden liittolaistensa varoituksista huolimatta 38:nnen leveysasteen yli Kiinan rajalle.

Tämä tuhoisa sota kesti noin kolme vuotta, päättyen heinäkuun 27 pnä 1953 allekirjoitettuun välirauhansopimukseen, mikä jätti kummatkin osapuolet "lähtökuoppiinsa".

Syngman Rhee uneksuu vieläkin siitä, että hän voi — jos saa Yhdysvaltain apua — jotenkin valloittaa Pohjois-Korean, sillä hänen mielestään Korean yhdistäminen voi tapahtua vain asevoimia käyttäen!

Entinen ministeri saa "istua" 5 v.

Ottawa. — British Columbian maakuntahallituksen entinen maa- ja metsäministeri Robert E. Sommers ja vancouverilainen metsäurakoitsija H. Wilson Gray joutuvat palvelemaan viisivuotisen vankilarangaistuksen Oakalan pakkotyölaitoksella lahjusten vastaanotosta ja salavehkeilystä.

Korkein oikeus vahvisti torstaina yksimielisesti heidän tuomionsa. Sommers oli tuomittu siitä, että hän oli BC:n maakuntahallituksen jäsenenä ollessaan ottanut vastaan lahjuksia ja Gray siitä, että hän oli lahjuksia antanut saadakseen vissejä etuoikeuksia.

48-vuotias Sommers ja 46-vuotias Gray olivat vedonneet BC:n vetoomusoikeuden päätöksestä, joka vahvisti äänin 2—1 alemman oikeuden antaman tuomion.

Nukkuminen siltojen alla sallitaan

Pariisi. — Kesäkuun 25 päivänä teki Kansalliskokouksen komissioni päätöksen, että kulkurien tulee sallia nukkua edelleenkin Parisissa Seine-joen siltojen alla. Tällä päätöksellä kumottiin asetus, joka kielsi siltojen alla nukkumisen.

Miljoonia kuolisi heti; 30 sukupolvea tulisi kärsimään

Washington. — "Valtava enemmistö amerikkalaisista on epätietoisena ja kouluttamattomana radioaktiivisen säteilyn vaikutuksesta", sanoi Brookhavenin kansallisen laboratorion edustaja tri Victor P. Bond täällä torstaina erään toisen tiedemiehen, tri Clayton S. Whiten selittäessä, että "amerikkalaiset ovat täysin varustautumattomia ja suojattomia ydinasehyökkäystä vastaan".

Vähän aikaisemmin tri Robert R. Newell arvioi, että runsaasti kaksi kolmasosaa kaikista amerikkalaisista kuolisi heti, jos nyt syttyisi rajoittamaton ydinasesota.

Olettaen, että ydinasesota syttyisi nyt Yhdysvaltain ja Venäjän välillä, selittivät amerikkalaiset tämän alan tiedemiehet, siitä pelastuisi noin 40,000,000 suvun jatkamiseen pystyvää amerikkalaista.

Tiedemiehet ovat edelleen arvioineet, että nämä suvun jatkamiseen pystyvät amerikkalaiset siirtäisivät jälkeläisiinsä 24,000,000—960,000,000 uutta mutatiota eli muutosta. Tämä, selittää tri Newell olisi suuri onnettomuus.

Mutta siinä on vasta jutun alku. Yhdysvaltalaiset tiedemiehet arvioivat, että ydinasesodasta elossa selviytyvien amerikkalaisten ikä lyhenisi keskimäärin yhdellätoista vuodella henkeä kohti. Heidän keskuudessaan tapahtuisi jyrkkä nousu sellaisten tautien kohdalta kuin luukasvannaisten ja verisyövän.

Seuraavien sukupolvien riveissä olisi ydinasesodan seurauksena miljoonia epänormaaleja ja epämuodostuneita lapsia. Kuolleina syntyvien lukumäärä lisääntyisi.

Tri Hardin B. Jones, Californian yliopistosta arvioi, että ehkä toinen puoli sodasta eloonjääneistä amerikkalaisista kuolisi radioaktiivisuuden ja sen seurausten vaikutuksesta.

Tri James V. Neel Michiganin yliopistosta arvioi, että noin 40,000,000 amerikkalaista selviytyisi hengissä ydinasehyökkäyksestä, mutta hekin tulisivat saamaan 300—600 röntgenyksikön annoksen radioaktiivisuutta.

Huomioiden tieteelliset epävarmuudet perinnöllisyysasioissa, tri Neel arvioi, että eloonjääneiden ihmisten saaman radioaktiivisuuden määrä aiheuttaisi lapsiin 24,000,000—960,000,000 uutta muutosta tai vikaa seuraavan 30 sukupolven aikana.

VAPAUS

(LIBERTY) — Independent Labor Organ of Finnish Canadians. Established Nov. 6, 1917. Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa. Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Company Ltd., at 100-102 Elm St. W., Sudbury, Ont., Canada.

Telephones: Bus. Office OS. 4-4264; Editorial Office OS. 4-4265. Manager E. Suksi. Editor W. Eklund. Mailing address: Box 69, Sudbury, Ontario.

Advertising rates upon application. Translation free of charge.

TILAUSHINNAT:

Canadassa:	1 vk. 8.00	6 kk. 4.25
		3 kk. 2.50
Yhdysvalloissa:	1 vk. 9.00	6 kk. 4.80
Suomessa:	1 vk. 9.50	6 kk. 5.25

Yleisradiomme kriisistä

"Kuten on uutisosastollamme kerrottu, Yleisradion (CBC:n) 32 huomattavinta tuottajaa ja teknillistä johtohenkilöä erosi toimestaan tiistai-iltana protestiksi siitä kun Yleisradion johto "ei seisonut lujana poliittista panostusta vastaan", kuten he selittivät.

Tämä kansallisen protestimyrskyn nostanut tapaus johti siihen, että CBC:n hallinto ei suostunut tuottajain eronpyyntöön. Hallinto peruutti päätöksen, mikä tämän eroamisaallon aiheutti ja tuottajat ovat kolmea lukuunottamatta suostuneet palaamaan työhönsä. Kolme johtavaa tuottajaa menee asian johdosta CBC:n hallinnon juttusille ennen kuin he suostuvat palaamaan toimeensa. Toivottavaa on, että heidänkin kohdaltaan asia ratkeaa myönteisesti.

* * *

Kaikki merkit viittaavat kuitenkin siihen, että Yleisradiomme kulttuuripoliittinen kriisi on syvenemässä ja levenemässä. Tilanne vaatii pikaista korjausta, jos mielitään CBC:n olemassaolo ja edelleen kehittyminen taata.

Nyt huippuunsa noussut kriisi on pitkäaikaisen kielteisen kehityksen tulos. Mutta sen välittömänä aiheuttajana — viimeisenä olkena mikä varsan selän taittoi — oli se kun CBC antautui ulkopuolisen poliittisen painostuksen edessä ja lopetti ilman mitään varoitusta Ottawasta aamuisin tulleen "Preview Commentary" ohjelman ilmeisesti sen vuoksi kun sen yhteydessä ilmaistiin toisinaan hallitukselle epämieluisiakin lausuntoja! Erohakemuksensa jättäneet tuottajat korostivat erikoisesti, että CBC:n hallinnon toimesta ei oltu aikaisemmin esitetty ko. ohjelmasta mitään moitteita eikä mitään toivomuksia sen suhteen. Tuottajina he joutuivat siis yllättäen sen tosiasian eteen, että yksi heidän "mielipiteitä" tulkitseva ohjelmanumeronsa lopetettiin. Ko. aamuohjelmassa esittivät ottawalaiset sanomalehtimiehet kolme minuuttia kestäneitä katsauksia parlamentin puheista ja edesottamisista edellisenä päivänä.

Toisaalta tuottajat selittivät, että kun CBC:n hallinto kieltäytyi keskustelemasta heidän kanssaan tästä ja muista asiaa koskevista seikoista, niin heillä ei ollut muuta mahdollisuutta kuin erota toimestaan ja vetää siten yleisen mielipiteen huomio asiaan. Sen sijaan, että olisi neuvoteltu tuottajain kanssa kiistakysymyksistä, CBC:n hallinto antoi heille "selostuksen" mikä ontuu molemmilla jaloillaan. Sen mukaan "Preview Commentary" ohjelma lopetettiin ensinnäkin "kokeeksi" jotta saataisiin selville, kuinka populäärinen se on kuulijakunnan keskuudessa, ja toiseksi siksi, että kun tämä ohjelma tuli heti aamuvarhain, niin se ei jättänyt asianomaisille puhujille eli lehtimiehille "riittävästi aikaa" tehtävänsä kunnollista täyttämistä varten.

Ensimmäinen "perustelu" on täydellinen veruke, jota voidaan verrata siihen, jos esim. joku sanomalehti päättäisi lopettaa ilmestymisensä siinä mielessä, että saataisiin selville, missä määrin sillä oli kannatusta?

Ja toinen "perustelu" myöntää alakäden kautta, että tässä ohjelmistossa on ollut poliittisesti jotakin toivomisen varaa, koska toimittajille pitäisi varata enemmän harkinnan aikaa tehtävänsä kunnollista täyttämistä varten!

Pahin puoli tässä jutussa on se, että jos tämän kriisin selvittely ei johda tilanteen yleiseen paranemiseen, CBC menettää ennen pitkää kaiken sen mikä sen ohjelmistossa on "canadalaista", "canadalaismielistä" ja yleensä asiallista.

* * *

Radiokriisin aiheuttajain "jäljet johtavat selvästi syyttyjehtaalle", eli hallituspiireihin. Ilman muuta on selvää, että CBC on ollut äärettömän puolueellinen luokkakysymyksissä: Vanhat puolueet saavat olla yhtenä äänenä sen kautta, mutta työväenpuolueille on löytynyt vain kovin vähän aikaa. Työnantajat voivat rahallisen asemansa perusteella ja muutenkin ilmituoda mielipiteensä CBC:n välityksellä, mutta ammattiyhdistysten ja muiden työväenjärjestöjen on miltei mahdoton saada ääntänsä kuuluviin — niin tasa-arvoisia kuin olemmekin muodollisesti lain edessä.

Selvää on, että tällainen puolueellisuus voi kehittyä — ja sillä on taipumus kehittyä — entistä pahemmaksi. Esim. liberaalien pitkäaikaisen hallituskauden aikana oli ilmeistä, että CBC:lta vaadittiin "puolueettomuutta" liberaalipuolueen hyväksi monissa tärkeissä asioissa. Mutta torypuolue on tässä ilmeisesti edeltäjäänsä "parempi" — suhteellisen lyhyestä vallassaoloajastaan huolimatta se vaatii jo entistä suurempaa "puoluettomuutta" torypuolueen hyväksi.

Noin yksitoista kuukautta sitten tapahtunut CBC:n hallinnon uudelleenjärjestely haiskahti voimakkaasti poliittiselta siirrolta. Sen jälkeen CBC:n asiat ovat kehittyneet jatkuvasti samaan suuntaan vasikan hännän kasvun kanssa. Tämä kielteinen kehitys johti viime talvena tuottajain pitkäaikaiseen lakkoon Montrealissa, missä tämä kruunun yhtiö näytti pahamaineista "esimerkkiä" turvautumalla rikkurityövoimaan ja kuten on syytetty, myös rikkurien palkitsemiseen. Nyt kehittynyt kriisi on taas uusi osoitus siitä, että jotakin mätää voi olla muuallakin kuin Tanskan maassa.

* * *

Kaiken lisäksi korpit rääkyvät jo CBC:n yllä, vaikkei siitä olekaan vielä henki lähtenyt. Hallitus ja vallassaoleva torypuolue on tietenkin siitäkin osavastuussa.

Tunnettu tosiasia nimittäin on, että suurpääoma näkee radio- ja TV-verkostossa nyt oivallisen voitoilu- eli saalistusmahdollisuuden. Valtion eli kansan varoilla rakennetusta CBC:sta olisi heidän mielestään lohkaistava Suuren Rahan käytettäväksi kaikki ne osat, mistä on saatavissa "voittoa" — ja CBC:n toimivaltuudet olisi typistettävä "ei tuottaviin" tehtäviin niin, että veronmaksajat saisivat kannettavakseen kaksinkertaisen maksun; CBC:n menot jäisivät entiselleen, mutta samalla kertaa sen "tuottavat" puolet annettaisiin suurpääoman voittoilun käytettäväksi. Me saamme olla myös vakuuttuneita siitä, että CBC:n raatelemiseen ja tuhoamiseen pyrkivät epäkansalliset voimat tulevat tämän kriisin varjolla tehostamaan propagandaansa siitä, että "yksityisesti omistetulle" radio- ja TV-toiminnalle pitäisi antaa vapaat kädet, ja että CBC:n "monopolia" (?) pitää rajoittaa.

Me puolestamme tervehdimme sitä kun CBC peruutti "Preview Commentary" ohjelman lopettamispäätöksen ja ryhtyi neuvotteluteitse ratkaisemaan ko. kiistakysymyksiä. Kuten muutkin hyvää tarkoittavat canadalaiset me toivomme, että nyt noussut kriisi voitaisiin ratkaista myönteiseen suuntaan, ts. niin, että CBC säilyisi koskemattomana, ja että sitä voitaisiin edelleen kehittää kansallisessa hengessä ilman minkään puolueen sekaantumista sen sisäisiin asioihin.

Me yhdymme varauksetta niihin, jotka vaativat perusteellista tutkimusta CBC:n asioista ja taetta siitä, että CBC:n toimivapautta ei kavenneta, vaan laajennetaan demokraattisen käsityskannan mukaan niin, että myös työläiset, farmarit ja muut pikkueläjät saavat tasapuolisesti radio- ja TV-verkoston kautta äänensä kuuluksi.

Saksan ongelman kolme mahdollista ratkaisua

Neuvostoliiton Saksaa koskevan ehdotuksen lähtökohtana on rauhansopimuksen aikaansaaminen yhteissaksalaisen hallituksen kanssa. Mikäli se ei ole mahdollista, niin se on allekirjoitettava kahden nykyisen suvereenisen Saksan valtion kanssa. Mutta mikäli tämäkin estetään, niin NL:n on tehtävä se Saksan Demokraattisen Tasavallan kanssa, lausui pääministeri N. S. Hrushtshev puhuessaan perjantaina NLn ja demokraattisen Saksan kansojen ystävyydelle omistetussa tilaisuudessa Moskovassa. Hrushtshev jatkoi edelleen mm. näin:

Niiden, jotka moittivat meitä joistakin erillistoimenpiteistä, olisi syytä muistaa oma menettelynsä tehtäessä rauhansopimusta Japanin kanssa. Silloin länsivallat ja ensikädessä Amerikan Yhdysvallat pitivät nähtävästi oikeudenmukaisena ja oikeutettuna laiminlyödä Neuvostoliiton, sodanaikaisen liittolaisensa edut. Neuvostoliitto syrjäytettiin asiallisesti katsoen neuvotteluihin osallistumisesta ja USA meni vastoin sitoumuksiaan teke turvin. Ja tuolla nukkehallitsijamään erillisen rauhansopimuksen Japanin kanssa.

Tai ottakaamme kysymys Saksan demokraattisesta tasavallasta. Lännessä ei haluta ottaa huomioon sen olemassaolon tosiasiaa. Siellä sanotaan usein Saksan DTn olevan väestöltään alueeltaan ja muissakin suhteissa huomattavasti pienemmän Saksan liittotasavaltaa. Se lähtökohtanaan määrätyt piirit eivät itseasiassa asetakaan kysymystä Saksan yhdistämisestä, vaan siitä, että Saksan liittotasavalta tulisi nielemään Saksan DTn. Tällöin nämä neuvottelukumppanimme osoittavat selvää epäjohdonmukaisuutta. Esimerkiksi Kiinan suhteen he noudattavat kokonaan toisia periaatteita. Taivanin saari on, kuten tiedetään, vain pieni osa suurta Kiinan valtiota. Mutta USA, Ranska ja eräät muut länsivallat eivät tunnusta Kiinan kansantasavaltaa, vaan pitävät Kiinan hallituksena Chiangkaishekin klikkiä, jonka Kiinan kansa on heittänyt laidan yli ja joka on asettunut Taivanille yksinomaan vieraitten asevoimien Chiangkaishekilla on jopa oma edustajansa Yhdistyneet Kansakunnat-järjestössä. Missä on oikeus ja oikeudenmukaisuus?

Länsivaltojen edustajat puhuvat Geneven neuvotteluissa innolla ns. Saksan vapaiden vaalien järjestämisestä mahdollisimman pian. Mutta taaskin he katsovat parhaaksi vaieta siitä, että viisi vuotta aikaisemmin heidän hallituksensa sitoutuivat juhlallisesti suorittamaan kahden vuoden kuluttua vapaat vaalit Vietnamissa maan yhtenäisyyden palauttamiseksi. Ja miten on käynyt, onko vaalit pidetty? Ei ole. Kuka on niitä vastustanut? Ehkä Vietnamin demokraattisen tasavallan presidentti Ho Tshi-minh? Hän ja hänen hallituksensa olivat kuitenkin yleisten vaalien pikaisen järjestämisen kannalla. Niitä vastustivat pääasiassa Amerikan Yhdysvallat ja sen käskyläiset Etelä-Vietnamissa. Näin siis länsivaltojen edustajat asennoituvat samojen kysymysten ratkaisuun eri tapauksissa eri tavoin. Missä on periaatteellisuus ja johdonmukaisuus?

50 vuotta yhtämittaista kullan louhintaa Ontariossa

Hyvin tunnettu lehtemme kirjeenvaihtaja Emil Hankila, joka on asunut jatkuvasti yli neljäkymmentä vuotta South Porcupinessa ja ollut kauan aikaa erään kaivosyhtiön palveluksessa, on kirjoittanut muistelmia siltä ajalta, jonka hän on viettänyt kulta-alueella. Tässä lehdessä julkaisemme ensimmäisen osan kirjoituksesta ja loppuosa julkaistaan seuraavassa kahdessa numerossa.

Kirj. Emil Hankila

Neljättäkymmentä vuotta on kulunut siitä kylmästä marraskuun illasta jolloin ensi kerran saavuin South Porcupineen. Ilta jäi pysyväisesti mieleeni juuri sen kylmän itätuulen johdosta, joka puhalteli läpi puolittain kesäisen vaatetuksen. Työmaa, josta palasimme, oli sellainen, ettei sieltä saanutkaan palkkaa, vaan olimme olleet ikäänkuin ruokaamme vastaan sahailemassa paperipuita. Tällaiset kämppäreissut eivät sillä ajalla olleet tosin aivan harvinaisia. Usein kuuli miesten juttelevan siitä, miten heiltä oli julkisesti varastettu työ ansiot puiden mittauksien y.m. konttorissa tapahtuvien numerovetojen avulla. Juuri vanhasta maasta tulleet suomalaiset olivat erittäin tervetulleita sellaisille työmaille, koska varat ja puhetaito eivät riittäneet näiden asioiden selvittelyyn käräjätuvissa. Oli tyydyttävä kohtaloonsa ja ihmeteltävä kuinka vapaa tämä Canada sentään on ainakin niille, jotka ovat päässeet nauttimaan toisten työn tuloksista. Näitä seikkoja kannattaa ajatella näissä aikakausien virtauksissa joissa me Canadan suomalaisetkin olemme olleet mukana rakentamassa tätä maata ja näitä alueita sekä kyliä, jotka ovat syntyneet viimeisen viidenkymmenen vuoden aikana.

Mainitsin kylmästä itätuulesta. Se on armoton silloin kun talvi rupeaa saapumaan näille maille. Maan kamara on jäätynyt eikä ole lunta vielä satanut, joten kaikki pakkasen kuivaama pöly lentää toisinaan aivan tukehduttavasti vasten matkamiehen kasvoja, liikelaitosten ilmoituskilvet natisevat yksitoikkoista mutta ahdistavaa säveltä, jota säestää ylhäällä riippuvien lukuisten telefoonilankojen humina.

Kylään tultua itsekukin katseli asuntopaikkaa itselleen. Niinpä minäkin menin erään kansalaisen asunnolle. Aivan tuntemattomana henkilönä esitin asiani talon emännälle, joka oli jo ehtinyt asua näissä kovissa pohjoisen oloissa useita vuosia. Elämän kovuus oli tällekin emännälle ennättänyt opettaa jyrkkää ja hyvää tarkoittavaa, mutta vähemmän kaunissisältöistä kieltä. Huoneen luvattuaan hän kielsi "juovuksissa retkuilemisen", kuin myöskin, että mitään "korpirojuja" ei tähän taloon saa kuljettaa. Myönsin emännän olevan aivan oikeassa ja samalla huomautin, että maassahan on kieltolaki. Mutta kieltolain rikkojille tämä emäntä oli erikoisen ankara ja niistä puhuessaan käytti sellaista kieltä, jota ei varmaankaan ole pyhäkoulussa opetettu.

Seuraavana päivänä aloin tutustua tähän Eteläpäähän. Paikkakunnan asutus oli vielä verrattain alkukantaista, vaikka olihan kylässä jo asuttu lähelle kaksikymmentä vuotta. Mutta on otettava huomioon se tärkeä seikka, että tänne ei ole alkuunkaan tullut suuria pääomia omaavia ihmisiä, vaan työläisiä, joilla oli kaikki omaisuus mukana, enimmällä osalla vain "pääksäkki" pykälässä ja muutama sentti rahaa taskussa.

Rakennukset oli rakennettu puuraameille ja perustukset enimmältä osalta olivat siiterihirsiä, jotka oli asetettu pitkin maanpintaa, mutta usea rakennus oli silti tehty kaksikerroksiseksi, ja yleensä höyläämättömistä rakennustarpeista. Kylässä oli vain yksi tiilestä muurattu rakennus, Toronto Bank, — joka vieläkin seisoo samanlaisena paikallaan. Vesi- ja likajohtoja oli asetettu juuri samana kesänä, vaikka yleensä sivupuolilla ei niitäkään ollut. Ulkokäymälät olivatkin pahantekoiltoina lasten ja nuorison suurimpana nautinnon kohteena, kun sai kääntää "toiletin" nurin, ja sitten juosta pois talon läheisyydestä. Tuona aikana vielä nuo "Halloween" illat olivatkin suuremman puheen aiheena kuin nykyään, sillä usein hevosten omistajat saivat vetää seuraavana päivänä kärryjään pois järvestä ja toisia työkaluja oli ripustettu köysillä korkealle sähkölankoja kannattaviin pylväisiin. Koko kansan iloksi oli järjestetty palokuntalaisten tanssit paikkakunnan jatkokoululle ja niissä oli tanssijoita aina enemmän kuin sisälle mahtui.

Hevoset olivatkin hyvin silmäänpistävänä katuliikenteessä ja niitä näytti olevan runsaasti. Vielä oli osa tallissa, josta sai vuokrata hevosen, vaikka huviajelua varten. Mutta työhevoset olivat kuitenkin suurimpana enemmistönä. Niillä ajettiin kaikki paikkakunnan ajot, etupäässä tarve sekä polttopuut metsästä. Jokaisessa ruokatavarakaupassa oli hevonen tavaran kotiinajoa varten ja suurimmat "maitotalot" ajoivat tuotteensa kuluttajille omilla hevosillaan. Suomalaisista suurimpana karjatalon omistajana tunnettiin edesmennyt Nick Rein, joka välitti paljon maitoa kansalaisillemme. Paikkakunnalla oli lisäksi suomalaisilla kaivosmiehillä talonsa takana pieni navetta, jossa lehmien luku saattoi vaihdella kahdesta neljään saakka ja joista maidon välitys suoritettiin jalkapatikassa ja käsissä kantaen. Mutta tällä maidon jakelun alalla astui esiin uusi aika, meijerit ja pastorointilaitokset ja niin joutuivat pienet maidontuottajat pois pelistä.

Paikkakunnalla asusti siihen aikaan useita satoja suomalaisia ja sen jälkeen heidän lukunsa on ollut toisinaan enemmän ja vähemmän. Mutta ajattelen, että silloin kuuluisan "Bennettin" aikana oli eniten maanmiehiämme kokoontunut tähän kylään, sillä olihan kylässämme järjestetty jonkinlainen avustus työttömille ja sen perusteella sai kerran päivässä syödä aterian ja yhden kerran käydä kahvilla näissä suomalaisten ruokaloissa. Avustuksen päivittäinen rahallinen arvo oli muistaakseni 45 senttiä miestä päälle ja tämän avustuksen jaon järjesti kauppalamme kunnallishallinto, tietenkin saaden hallituksen tuen tälle hommalle. Tietysti on muistettava, että tätäkään avustusta ei saatu ilman taistelua, vaan työttömät perustivat oman järjestönsä joka joukkona esiintyen sai hieman apua toimeentulolle.

Yli kolmekymmentä vuotta sitten olikin paikkakunnalla useita suomalaisten "runnaamia" ruokataloja. Yksityisillä oli ainakin kolme melko suurta rakennusta, joissa tarjottiin asuntoja ja ruokaa. Näiden lisäksi oli kaksi poikataloa jotka Suomen luokkasodan jälkimainingeissa olivat syntyneet ja saaneet nimensä toinen toiseltaan, punaisten ja lahtareiden talot. Toinen kantoi virallisena nimenä "Poikatalo" ja toinen oli "Poikain koti". Talojen asukkaat hankkivat toimeentulonsa suurinpiirtein samalla tavalla työskennellen metsissä ja kaivannoissa ja tuskinpa työnantajat tulivat tietämään miksi näillä miehillä on kaksi taloa, vaikka yhdellä pärjäisi yhtä hyvin. Mutta ne kirotut ryhmäriidat, joita on ollut aina suomalaisten keskuudessa, ovat tässäkin suhteessa paljon huonontaneet kansalaistemme etuja. Tällä kertaa molemmat poikatalot ovat pois ja yksityiset harjoittavat liikettä, vaikkakin paljon pienemmässä muodossa kuin silloin.

Saunahommat ovat myöskin olleet kansalaistemme suurtouhuja. Tuolla ajalla oli tässäkin kylässä kolme yleistä saunaa, joissa oli tyydyttävä liike kaikissa. Sen jälkeen rakennettiin kaikille kaivannoille mahtavat pesuhuoneet, jotka olivat omiaan vähentämään liikettä saunoilta, joten tällä kertaa ei ole kuin yksi yleinen sauna.

Suomalaisten haali ja järjestötouhusta meidän täytyy kertoa melko paljon, koska se on ollut omiaan pidättämään kansalaisiamme täällä ja näin ollen on huomattavasti osaltaan auttanut tämän kylän edelleen rakentamista. On muistettava, että heti ensimmäiset tänne tulleet kansalaisemme perustivat järjestöosaston seura- ja yhteistoiminnan tukemiseksi. Sen jälkeen he rakensivat haalin, josta tuli toinen koti paikkakuntamme asukkaille ja niinpä vielä yli kolmenkymmenen vuoden jälkeen ei ole toista sellaista paikkaa jossa olisi voinut niinkin mukavasti aikaansa kuluttaa kuin haalilla. Siellähän näyteltiin, voimisteltiin ja tanssittiin ja kaikilla oli hauskaa.

Tuolla aikakaudella olikin melkein aina palkallinen näytelmä- ja kulttuurityön johtaja. Niinpä ensimmäiseksi tapasin täällä sen kuuluisan "Ison Villen", Ville Airolan, joka elämänsä aikana oli tehnyt paljon työtä tämän mantereen suomalaisten kulttuuririennoissa. Ville aina viikon varrella tekikin kupletin paikkakunnan tapahtumista jonka hän esitti näytelmän jälkeen eikä kukaan halunnut poistua ennen haalilta. Laulun kuultua poistuimme naurussa suin. Tunnustaa täytyy, että Ville oli kykenevä tähän toimeen, vaikka ikä ja terveys ei ollutkaan enää ensiluokkaista.

Mutta myöskin oli osastossa (samoin kuin koko järjestössä) suurena harrastuksena valistustyö, jota edistettiin luennoiden ja huomattavien matkapuhujien avulla, joita silloinen järjestön keskus hommasi aina Yhdysvaltain puolelta saakka.

Eräänä syystalven iltana saapui tänne pohjoisen kulmalle se kuuluisa "Martti-setä", Martti Hendrikson ja hän luennoi täällä Eteläpäässä kahtena iltana. Ensimmäisenä iltana Martti kertoi ja varoitteli sitä, että ei työläisten pitäisi ruveta ajattelemaan herrojen tavalla, vaikka ovatkin saaneet jonkinlaisen kodin, joita hän ivallisesti nimitti "tönöiksi". Hän osoitti, miten oli käynyt monelle työläiselle juuri Cobaltin kaivoskylän kuoleman johdosta, jossa koetettiin myydä työläisasuntoja muutaman kympin hinnasta. Muuten Martti oli ronaisella päällä ja piti pahana sitä kun naisjärjestö oli järjestänyt puheen lopuksi tanssit, joissa soitosta huolehti suurikokoinen gramofooni. Niinpä hän puheensa lopussa ärjäisikin, että "pankaa nyt tuo Jyrny soimaan".

Mutta vaikka ensi-ilta menikin vähän ronaseksi, niin toisena iltana oli vain enemmän joukkoa koolla, mutta Marttikin oli myös suopeammalla tuulella. Aluksi hän kertoi hyvin rauhallisesti kuinka hänkin on oppinut näillä puhujamatkoilla, eikä hän enää pidä pitkiä puheita. Vuosia sitten hän kulki Yhdysvaltain puolella ja eräässä paikassa hän luennoi niin kauan, että oli vain yksi kuulija enää jälellä. Hän niin kuin vihoissaan kysyi, että "Miksikä sinä et mennyt pois", johon mies oli vastannut, että hän on talonmiehenä tässä ja joutuu kuukausipalkalla kuulemaan vaikka kuinka pitkiä puheita. Näin Martti sai meidät kaikki nauramaan ja me seurasimme hyvää puhetta mielenkiinnolla. Jälkeenpäin ajatellen, täytyy sanoa, että Martti oli kuusalla yhteiskunnallisesta kehityksestä. Hän kertoi, kuinka Neuvostoliitto tulee olemaan suuri ja mahtava valtio, jonka sosialistinen rakennustyö saavuttaa sellaiset mittasuhteet, että sitä ihmettelee koko maailma. Samalla hän osoitti kuinka monia erilaisia yhteiskuntamuotoja on ollut olemassa ja kun ne ovat aikansa eläneet, niin niiden on täytynyt siirtyä pois paremman tieltä. Niin tulee käymään ennen pitkää tällekin muodolle, jossa me elämme.

Meistä kuulijoista eivät monetkaan ymmärtäneet tällaista oppia, mutta jälkeenpäin olemme kuitenkin saaneet todeta, että tämä Martti-setä oli sittenkin oikeassa ja hänen ennustamaansa suuntaan nämä maailman asiat näyttävät kehittyvän.

Näillä Martti-sedän ja Sanna Kannaston luennoilla oli suuri vaikutus näiden takamailla asuvien työläisten mieliin. Ne herättivät puheenaihetta pitkiksi ajoiksi ja samalla myöskin toivat toiminnan virkeyttä ja ennen kaikkea luokkaopetusta. Nykyään ei kuule sellaisia puheita tällä puolen Atlantin.

(Jatkuu)

Rotusyrjintälait ankarat Etelä-Rhodesiassa

Salisbury, Etelä-Rhodesia. — Clement Shiwoza voi hyvinkin tilata itselleen lasillisen olutta valtion oluttuvassa ollessaan omassa maassaan, mutta jos hän haluaa viinaryypyn, niin hänen on saatava hallitukselta lupa siihen.

Jos hän saapuu kaupunkiin iltamyöhällä, niin hänellä on oltava mukanaan passi ja identifioimispaperit.

Chiwoza ei ole koskaan saanut nauttia uima altaan mukavuudesta. Vain parissa hotellissa koko alueella hänen sallitaan yöpyä.

Chiwoza on afrikkalainen neekeri ja Etelä-Rhodesiassa on erittäin ankarat neekereitä koskevat lait.

Entinen pääministeri Garfield Todd sanoo:

"Viisi vuotta niinsanotun toveruuden kestäessä on kehittynyt joitakin hyvin puettuja, edistymisenhaluisia afrikkalaisia kansalaisia, jotka kaikesta huolimatta ovat Rhodesiassa, omassa maassaan, jääneet toisen luokan kansalaisten asemaan, ilman oikeutta käydä teatterissa ja kelpaamatta edes lämmittäjiksi valtion omistamilla rautateillä.

Kulttuurin kehitys Puolan maaseudulla

Puolan maaseudun kulttuurielämä kohoaa yhä suurempaan kukoistukseensa. Kansanvallan vuosina Puolan maaseutu on saanut sähkövalon ja kirjastoja, valistustaloja ja lukutupia, elokuvateattereita ja radion, kansan yliopistoja ja seitsenvuotisia kouluja, ambulatorioita ja apteekkeja.

Maassa on alkanut laaja liike maaseudun valistustalojen rakentamiseksi, joka saa valtaansa yhä uusia alueita ja asumuksia. Viime vuonna perustettiin toistatuhatta yhteiskunnallista komiteaa, jotka aloittivat erilaisten valistuslaitosten rakentamisen maaseudulla. Yksistään Varsovan voivodikunnassa on rakennettu noin satakunta kerhotaloa ja kansantaloa ja rakenteilla on vielä parhaillaan 70 muuta valistuslaitosta.

Nykyisin on Puolan maaseudulla noin 1,400.000 kuuntelulupaa eikä televisiokaan ole mikään harvinainen Puolan maaseudulla.

Suurten kylien klubeissa on hyvät elokuvakatsomot ja lukuisat kiertävät elokuvakoneet palvelevat maaseudun asukkaita ympäri vuoden. Maaseudun kirjastojen toiminta on hyvin vilkasta ja niissä on kirjallisuutta monta miljoonaa nidettä.

SITÄ JA TÄTÄ

EPÄILYKSENALAISTA

Georges Simenon kertoo seuraavan pienen salapoliisitarinan:

Eräs salapoliisi oli saanut tehtäväkseen murhan selvittämisen. Hän joutui mm. kuulustelemaan henkilöitä, jotka olivat nähneet murhatun itse murhapäivänä. Näiden joukossa oli muuan professori.

— Mistä te keskustelitte murhatun kanssa? kysyi salapoliisi.

— No, juttelimme yhtä ja toista... Muun muassa Kantista ja Schopenhauerista, vastasi professori.

— Haa! sanoi salapoliisi. Ja nyt ilmoitatte heti näiden henkilöiden ammatit ja osoitteet.

Tulvavaara ohi etelä-Kiinasa

Tokio. — Kantonia suojelevat padot ovat pitäneet, sanottiin Pekingin radion tiedonannossa torstaina, pelastaen kaupungin yhdeltä vakavimmista tulvavaaroista viimeisen sadan vuoden aikana.

Tätä puolentoistamiljoonan asukkaan kuapunkia uhkasi vakava tulvavaara alueella noin 30 mailia täältä länteen, jossa kaksi jokea yhtyy.

Radiotiedoituksessa sanotaan, että tulvavedet ovat alkaneet laskea.

Ihmishenkien menetyksistä ei ilmoitettu sen enempää kuin aikaisemmin, jolloin sanottiin 187 henkilön saaneen surmansa, 2,000,000 ihmisen kärsineen jossain määrin ja Kiinan eteläisen maakunnan kärsineen noin 17 prosentin satovahingon.

Eisenhower vaatii lisää aseistamisvaltuuksia

Washington. — Yhdysvaltain presidentti Eisenhower on pyytänyt kongressilta lainlaadintaa, jonka mukaisesti sallittaisiin ulkomaiden sotilaallinen apu kolmeksi tai viideksi vuodeksi kerrallaan.

Kirjeessään varapresidentti Nixonille ja kongressin puhemies Sam Rayburnille presidentti kannatti sitä mitä on jo tehty ja suunniteltu tehtäväksi aseavun antamiseksi joillekin maille, mutta korosti kuitenkin, että "emme voi taistella 100-vuotista sotaa vuosittaisin valtuuksin".

Canada ja Japani neuvottelemaan tekstiiliviennistä

Tokio. — Japanin ulkoministeri ilmoitti tiistaina että Canadan hallitus on suostunut aloittamaan neuvottelut mahdollisuudesta tiukentaa Japanin tekstiiliviennin vapaaehtoisia rajoituksia.

Tämä seurasi viime viikolla tehtyä ilmoitusta, että Japani on väliaikaisesti lopettanut seitsemän puuvilla- ja tekosilkkilajin Canadaan viennin kunnes Canadan hallituksen kanssa on neuvoteltu näistä kankaista valmistettujen vaatteiden vientirajoituksista.

Canadan hallitus oli aikaisemmin vaatinut, että Canadan ja Japanin kesken sovittaisiin puuvillakankaiden vienti- ja tuontirajoituksista samalla tavalla kuin Yhdysvaltain ja Japanin välillä.

Kuitenkin Japani haluaa vielä tietää missä määrin japanilaisten kankaiden Canadaan vienti on vahingoittanut Canadan tekstiiliteollisuutta.

PÄIVÄN PAKINA

Mutkaton ja vaivaton onnen tie

Toronton kaupunginisät — kunnallisen kerman muodostavat valtuusmiehet ja kontrollerit rouvineen — antoivat alkuviikolle meille tavallisille kuolevaisille havainto-opetusta hyvistä käyttäytymistavoista.

Näyttää siis siltä, että Toronton kaupunginhallintoa on syytetty aiheettomasti "huonosta käyttäytymisestä" — niin kummallista kuin se olikin maailmankuulujen Bolshoin teatterin tanssijattarien kohdalta. Kyllä ne herrat ja rouvat käyttäytyä osaavat kun vain on "oma lehmä ojassa".

Meidän mielessämme on luonnollisesti, kuten torontolaiset ovat epäilemättä arvanneetkin, se tosiasia, että torontolaiset kaupungin isät havaitsivat, jotta heidänkin palkkansa ovat jääneet "kuoppiin". Niinpä he sitten panivat viisaat päänsä yhteen ja katso, asia tuli kerralla parannetuksi: he kaikin päättivät korottaa palkkaansa tuhannella dollarilla nokkaa kohti vuodessa! Vain "koko kansan pormestari" Phillips sanoi, että hän yrittää joten kuten tulla toimeen entisellä nälkäpalkalla, eli $24,300 vuosituloilla.

Tämä vaatimaton tuhannen dollarin palkankorotus tarkoittaa joissakin tapauksissa näille kaupunginisille 33 prosentin palkanylennystä ja samalla sitä, että Toronton kaupungilla on nyt tämän maan korkeimmin palkattu hallinto.

Jos sitten pidetään mielessä se, että yhteiskuntamme mittaa kaikkea rahalla, niin tämä tietysti tarkoittaa, että torontolaisilla on nyt tämän maan hyvien kunnallishallintojen huippu ja korkein saavutus. Torontolaiset voivat siis ylpeillen maksaa tästä palkankorotuksesta johtuvat lisäveronsa ja sanoa meille muille matoisille, että tulkaa ottamaan oppia meiltä, minkälaisia heppuja pitää kunnanhallintoon valita — ja miten heidän suuret uhrauksensa on kiitollisen väestön toimesta palkittava.

Nyt voimaanastuneen palkankorotuksen jälkeen tulee pormestari saamaan $25,300 vuodessa, 2 metrokontrolleria $12,300 kumpikin ja 2 kontrolleria $8 500; yhdeksän metrovaltuusmiestä saa $5,800 ja muut valtuusmiehet $4,000 vuodessa. Lisäksi "työnantaja" eli kaupunki varaa pormestarille ja kontrollereille autot ja autonajurit. Muille kaupunginisille varataan komiteatyötä ja eräitä määriä vapaita illallisia ja muita kemuja.

Olkoon meistä kaukana ajatuskin siitä, että Toronton kaupunginisät olisivat aiheettomasti korottaneet palkkojaan. He saattavat toimia hyvinkin tehokkaasti kunnallispalvelun parantamiseksi, verojen huojentamiseksi, jne., mistä heille palkka maksetaan.

Eikä meillä ole mitään sitä tapaakaan vastaan, miten he tällaisen eräitten kohdalta 33-prosenttisen palkankorotuksen itselleen hankkivat. Tosiasiassa siitä taitaa olla hyötyä muillekin pienituloisille.

Uutistietojen mukaan valtuusmiehet olivat pitäneet "takakamarikokouksen" (mikä ei ole oikein harvinaista), missä olivat päättäneet, että palkankorotus on pantava toimeen kaikessa hiljaisuudessa ja ilman mitään liikapuheita. Pitäen mielessä kaupunkilaisten yhä nousevia veroja ja tiukkaa raha-asemaa, tässä "takakamarikokouksessa" oli torontolaisten päivälehtien kertoman mukaan päätetty, että palkankorotuksen suhteen on tehtävä mahdollisimman paljon suunnittelutyötä ja puhuttava niin vähän kuin mahdollista (Star).

Näin sitten tapahtuikin. Valtuuston kokoukseen tultaessa ei tästä "takakamarin" päätöksestä oltu saatu pienintäkään vuotoa. Aina valppaat sanomalehtimiehetkin olivat kuin sokkosilla. Kokouksessa keskusteltiin kuulema puoleen ja toiseen kaupungin johtavien toimenhaltijain palkoista. Eri departmenttien päämiehille (ei työläisille) myönnettiinkin tämän keskustelun perusteella yhteensä $22,000 palkankorotus vuodessa.

Mutta kun tämä oli valtuuston viimeinen kokous ennen kesälomaan alkamista, niin muiden asiain päätyttyä oli ratkaistava myös kaupunginisien oma palkkakysymys. Niinpä sitten yksi kätevin valtuusmies ehdotti, että heidän kaikkien palkkoja korotettaisiin tuhatlappusella ennen lomalle lähtöä.

Tapana on, että tällaisista ehdotuksista pitää antaa ennakkotieto, ja kun tällaista ennakkotietoa ei edellisessä kokouksessa oltu annettu, niin ensin oli tehtävä asianmukainen poikkeus menettelytavoissa.

Sen jälkeen kuulema menikin kaikki kuin rasvattu. Palkankorotusta koskeva sivulakiehdotus käsiteltiin ensimmäisessä, toisessa ja kolmannessa lukemisessa ilman mitään turhia puheita.

Ja kun asia oli pormestarin ja "takakamarikokouksesta" poissa olleen parin kontrollerin heiveröisistä protesteista huolimatta hyväksytty, niin sitten todettiin, että kaupungintalolla oli jo etukäteen painatettu tarpeelliset asiakirjat — ja niin saivat kaupunginisät tuntuvan palkankorotuksen ilman mitään turhia huutoja ja jännäyksiä — kuten suunniteltu oli.

Miksi eivät työläiset ota opiksi tästä menetelmästä? Sen kun pitävät kaikessa hiljaisuudessa peräkamarikokouksen, sitten julkisessa tilaisuudessa äänestävät oikeata kättä pystyssä pitäen ja samanaikaisesti tyrkkäävät vasemman kätensä vastaanottamaan tuhatlappustaan. Kaipa työnantajat sen hyväksyvät yhtä kiltisti kuin sen hyväksyvät Toronton veronmaksajat kaupunginisien kohdalta?

Me puolestamme kiitämme Toronton kaupunginisiä antamastaan havainto-opetuksesta ja onnittelemme heitä saamastaan palkankorotuksesta, joka käytännössä olevan rahapuntarin mukaan nostaa heidän henkilökohtaista arvoaan yhteiskunnassa — ja samalla takaa torontolaisille sen, että heillä on "hintansa mukaan" tämän maan paras kunnallishallinto. Onnen tie on toisinaan yhtä mutkaton ja yksinkertainen kuin se on hyvissä satukirjoissakin. — Känsäkoura.

Hyviä tuloksia tehtiin Suomessakin juhannusviikonvaihteen aikana

Helsinki. — Juhannuksen aika oli melkoisen vilkasta urheilukenttien tienoilla, vaikka sää ei suosinutkaan kilpailuja parhaalla mahdollisella tavalla. Siitä huolimatta tehtiin hyviäkin tuloksia, ainakin suomalaisittain katsottuna.

Saarijärvellä Kari Rahkamo 3-loikkasi 15.26 ja Prahasta juuri kotiutunut Valkama leiskautti pituutta 7.59. Prahassa hänen tuloksensa oli 7.63. Korkeushyppyssä Eero Salminen saavutti tuloksen 2.06, mutta oli edellisenä päivänä Polvijärven kisoissa tekaissut kesän kärkituloksen.

Eeles Landström "seivästi" Kalajoella 4.42 ja Juhani Orrenmaa sekä Tapani Tammenpää juoksivat 110 metrin aidat 15,2. Jarmo Kunnas siirtyi Suomen kuulamiesten kärkeen pukaten tuloksen 16.40.

Hannoverissa Saksassa A. Asiala ponkaisi pituutta 7.39. Martin Lauer voitti näissä kisoissa 110 aidat ajalla 14,1. Hän saavutti edellisenä päivänä Berliinissä tuloksen 13,7, mikä on sama kuin E-ennätys. 100 metriä voitti Italian Berutti ajalla 10,5. Juoksu tapahtui vastatuuleen.

Hannoverin kilpailuissa naisten 80 metrin aitajuoksun maailmanmestari Zenta Kopp Gastl sivusi ME:tä ajalla 10,6. Juoksu tapahtui myötätuuleen.

HALPOJA RIKSIN SARJAN

jännitys- ja seikkailuromaaneja saatavana kirjakaupastamme!

Kaikki allamainitut kirjat saatavana kirjakaupastamme hintaan

$1.25 kappale.

Kirjat ovat nidottuja.

Zane Grey: **Rajaseudun sissit** 378 sivua

Zane Grey: **Metsien mies** 391 sivua

Zane Grey: **Texasin tyttö** 262 sivua

Zane Grey: **Purppurarinteiden ratsastajat** 326 sivua

Curwood: **Taistelujen tyttö** 238 sivua

Edgar Wallace: **Punainen ympyrä** 277 sivua

Rex Beach: **Varonan aarre** SEIKKAILUROMAANI 238 sivua

Freeman Wills Crofts: **Kuin varas yöllä** JÄNNITYSROMAANI 295 sivua

Freeman Wills Crofts: **Wight-saaren arvoitus** 247 sivua

Freeman Wills Crofts: **Poliisi ei hellitä** 267 sivua

Ethel M. Dell: **Kotkan tie** 314 sivua

Sulo-Veikko Pekkola: **Ihmisten kiusana** 260 sivua

C. A. Seltzer: **Erämaan henkäys** 210 sivua

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited

P. O. Box 69, Sudbury, Ont.

Miten päästään Torontoon?

Port Arthur. — Koska monella henkilöllä tuntuu olevan epäselvänä se seikka, miten tulisi menetellä että pääsisivät täältä kuorolaisten kera, eli halvennuslipulla Torontoon, niin selitän asiaa hieman yksityiskohtaisemmin:

Ensinnäkin kaiken todennäköisyyden mukaan me lähdemme täältä Port Arthurista heinäkuun 30 pnä aamujunassa. Toiseksi, jos kuka tahansa haluaa tulla mukaan Torontoon, on siitä ilmoitettava etukäteen K. Honkimaalle — viimeistään heinäkuun 5 päivään mennessä. Samalla kertaa on annettava matkaraha, mikä on $31.15.

Kolmanneksi kuorolaisten oma vaunu on jo täynnä, mutta tällä samalla halvennuslipulla pääsee samassa junassa, vaikka toisessa vaunussa.

Jos lisätietoja halutaan, niin asian johdosta voi kääntyä K. Honkimaan puoleen. — Tenori.

YLLÄTYKSIÄ USAn MESTARUUSKISOISSA

Norton voitti 100 ja 200 m. — Morrow ei päässyt loppukilpailuun — tulostaso yleensä hyvä

Boulder, Col. — **Viime viikonvaiheessa täällä suoritetuissa US-A:n yleisurheilumestaruuskisoissa saavutettiin useita maailman kärkiluokkaa olevia tuloksia. Kilpailu suoritettiin ohuessa ilmassa yli 1,600 metrin korkeudessa joka hiukan auttoi tuloksien teossa.**

Nuori neekeri Ray Norton vahvisti asemaansa eräänä Yhdysvaltojen parhaimmista pikajuoksijoista voittamalla 200 m ajalla 20.8. Perjantaina hän oli ehtinyt voittaa 100 m tuloksella 10,5. Kolminkertainen kultamitalimies Bobby Morrow ei päässyt 100 enempää kuin 200 metrilläkään loppukilpailuun.

Seiväshypyssä selviytyi neljä miestä 464stä. Don Braggista leivottiin mestari ja seuraaviksi sijoittuivat Ron Morris Jim Graham ja Nel Schwartz. ME-mies Bob Gutowskin tulokseksi jäi hänelle "vaatimaton" 457 joka riitti vain viidenteen sijaan.

Kiekonheitossa saavutti Al Oerter tuloksen 56,80, joka on uusi mestaruuskilpailuennätys. O'Brien oli toinen tuloksella 55,10. Charles Tidwell juoksi 200 m:n aidat ajassa 22,6.

400 metrin voittajaksi selviytyi Eddie Southern ajalla 46.1. 800 m:llä oli paras Tom Murphy ajan ollessa 1.47,9 ja 1,500 metriä voitti Dyrol Burleson tuloksella 3.47,.5

Keihästä heitti äskettäin leivottu maailmanennätysmies Al Cantello 75.20.

3,000 metrin estejuoksussa Phil Coleman pääsi katkaisemaan maalinauhan, vaikka aika olikin heikohko 9.19.3. 5 000 metriä voitti Bill Dellinger ajalla 14.47,6 ja Ria Davis voitti kolmiloikan tuloksella 15,40.

400 m:n aitajuoksun kultamitalimies Glenn Davis koki omassa erikoislajissaan ensimmäisen häviönsä vuoden 1956 jälkeen. 23-vuotias ylioppilas Dick Howard oli maalissa kolmisen metriä Davisia edellä ja saavutti voittoajan 50,7.

Parry O'Brien, joka äskettäin paransi omissa nimissään olevaa kuulantyönnön maailmanennätystä 15 senttiä pukkaamalla 19.40,, voitti nyt USAn mestaruuden seitsemännen kerran peräkkäin saavuttamalla voittotuloksen 18.94.

Moukarimestaruuden vei Harold Connolly tuloksella 66,08. Korkeushypyssä Charles Dumasin voittotulos oli 2.04, G. Bell hyppäsi pituutta 7.95.

Nyrkkeilijä USAssa hevosen asemassa — sanoo Ingemar

New York. — Muutamia päiviä ennen Patterson—Johansson MM-ottelua sanoi haastaja Ingemar Johansson TT:n kirjeenvaihtajalle, ettei hän halua enää milloinkaan palata Yhdysvaltoihin nyt suoritetavan ottelun jälkeen. Hän jatkoi: **"Täällä haluttaisiin nähdä nyrkkeilijä pahoinpitelevän vastustajiaan joka päivä. Tässä maassa ei urheilulla ole mitään sijaa kysymyksen ollessa nyrkkeilystä. Ei edes kehätapauksilla ole mitään yhteistä urheilun kanssa. Yhdysvalloissa rinnastetaan nyrkkeilijät kilpahevosiin. Kummallakaan ei saisi olla mitään sanottavaa. Nyrkkeilijät vain tekevät työn, kun taas managerit, promotootorit ja mahtavat televisioherrat korjaavat kaiken rahan.**

"En ole lainkaan varma, että ottelusta jäisi minulle äyriäkään, hän jatkoi. Minulle on ilmoitettu, että palkkio aiotaan pidättää odotettaessa uutta oikeudenkäyntiä, missä Machen jälleen esiintyy haastajana.

"Kustannukset tätä ottelua varten ovat olleet suunnattomat. Pelkästään Rosenssohnille jouduin allekirjoitustilaisuudessa pulittamaan 25 000 kruunua. Tosin tämä oli hänelle jonkinlainen takuusumma."

Neuvostoliitto kukisti USAn vapaapainissa

Moskova. — Viime lauantaina täällä suoritetussa vapaapainimaaottelussa voitti Neuvostoliitto USA:n ylivoimaisesti pistein 7-1.

Saksa korjasi MMn käsipalloilussa

Wien. — Saksa selviytyi ulkokäsipalloilun m a a i l m a n mestariksi, voittamalla viime sunnuntaina suoritetussa loppuottelussa Romanian 14—11. Ruotsi selvisi pronssille voittamalla Itävallan 18—9.

MAINIO JUHLA VAN. CLINTON HAALILLA

Vancouver. — CSJ:n Vancouverin osaston järjestämä juhla Clinton haalilla, kesäk. 20 p:n iltana onnistui suurenmoisesti. Yleisöäkin oli kesän helteen huomioonottaen tyydyttävästi. Tilaisuuden avasi osaston puheenjohtaja Henry Kangas. Ohjelman kuuluttajana toimi Henry Lahti. Juhlavieraiden joukossa oli mm. mr. ja mrs. River Seattlesta, Alisa Salonen Edmontonista sekä ympäristön paikkakunnilta useita ystäviämme. Useita ulkopuolisia avustajia oli ohjelman suorittajina, mm. Venäläisten veljesjärjestön naiset esittivät duettoja ja ukrainalaisten nuorten tanssiryhmä valloitti yleisön taidokkailla esityksillään. Mamie Palmu lauloi sooloja tunnetulla taidollaan ja R. Helin soitteli suomalaisia kansanlauluja. Illan nuorin viulunsoittaja Senja Viitanen sai yleisön mielet lämpenemään. Aivan kuin Isoäidin muistoa kunnioittaen Janet ja Dianne Grohn antoivat soittoesityksiä.

Hyvin ansiokkaasti pianosoololaan esiintyi Lillian Ketola. Maria Laukkonen viulistina on jo korkeaa luokkaa ja hänen esityksensä ovat hyvin pidettyjä. Aili Lahden johtama Suomalaisten nuorten tanssiryhmä oli saanut uudet puvut ja muutenkin esityksiin oli saatu varmuutta ja rytmiä, yleisö huomioi kaiken edistyksen hurraten. Säestyksestä huolehtivat Lillian Ketola ja Helena Norrena.

Hulda River lausui kirjoittamansa juhlarunon joka oli mainio lisäksi hän esitti fingliskaa joka sai yleisön hilpeälle tuulelle. Juhlapuheen yhteydessä Matti Saari luki onnittelusähkösanoman Hilda Hummerilta Edmontonista, Alta. Lyhyessä puheessaan Matti teki läpileikkauksen Järjestömme historiaan, alleviivaten erikoisesti ystävyyden ja yhteisymmärryksen kallista asiaa, rauha ja kaikkinainen edistys siihen lukien. Myöskin hän tervehti lämpöisin sanoin mukana olevia ja edesmenneitä järjestöveteraaneja, mainiten erikseen Hilma Ihaksen, henkilön joka 46 v. sitten keitti yleisölle ensimmäiset kahvit haalissamme ollen vieläkin pirteästi mukana. Vilho Nyberg lauloi opiksi ja huviksi kupletteja, jotka aina menevät yleisöön.

Illan kohokohdaksi muodostui Kerttu Viitasen naislaulajain esitykset, viimeiseksi CSJn Marssi, joka jäikin mieliin lämmittämään. Lausun parhaat kiitokset kaikille esittäjille ja yleisölle. Hyvää lomailmoja toivoen — Mökin poika.

Neekerien boikotti sulki "levarit"

Hamilton, Bermuda. — Bermudassa suljettiin keskiviikkona viisi elokuvateatteria epämääräiseksi ajaksi neekerien harjoittaman boikotin takia. Neekerit vaativat itselleen elokuvateattereissa tasa-arvoisia istuinoikeuksia.

Mielenosoittajat marssivat yhtiön täkäläisen johtavan teatterin edustalla viikon aikana joka ilta. Sen jälkeen The Bermuda General Theatres yhtiö sulki liikelaitoksensa ja ilmoitti neekerijohtajille, että yhtiö on valmis keskustelemaan kiistakysymyksestä ainoastaan niiden kanssa. Yhtiön kahdessa teatterissa on erikoisistuimia ja valkoihoisia varten. Nyt rakenteilla olevaan teatteriin ei panna mitään istuinrajoituksia neekereille.

Kiinan uusi satama Singhang

Tiantsinin lähellä rakennettun Singhangin sataman kautta Kiinan kansantasavalta käy nykyisin kauppaa 60 ulkovaltion kanssa Kansan vallan aikana rakennettu satama on nykyisin Kiinan suurin. Neuvostoliittolaiset puolalaiset, englantilaiset, norjalaiset, Saksan demokraattisen tasavallan ym. maiden alukset tuovat sinne monenlaisia koneita ja teollisuuskalustoa, terästä, sementtiä, väkilannoitteita ja muita tavaroita. Tämän sataman kautta Kiina vie ulos kivihiiltä viljaa, suolaa, karjatalouden tuotteita sekä metallityökoneita ja muita tavaroita.

Satamam työkapasiteetti kasvaa vuosi vuodelta. Viime vuonna se oli 3,7 miljoonaa tonnia. Tänä vuonna se kasvaa vielä 50—60 prosentilla. Kun vuonna 1960 saadaan valmiiksi sataman uusi laivalaituri, niin silloin se kykenee ottamaan samanaikaisesti vastaan 15 valta merialusta nykyisen 7 aluksen asemesta.

Suuri teollisuus- ja kulttuurikeskus

Kiinan suureksi teollisuuskeskukseksi nykyisin muuttuneen yli kaksimiljoonaisen Uhanin kaupungin teollisuustuotanto on 10 viime vuoden aikana kasvanut yli kymmenkertaiseksi ja työläisten ja virkailijain luku yli kaksinkertaiseksi. Entisten tuotantolaitosten laajentamisen ja rekonstruoimisen ohella on sinne rakennettu 135 uutta suurta ja kaksinkertaista teollisuuslaitosta. Kaupunkiin on ilmaantunut kokonaan uusia teollisuusaloja, sellaisia kuin työstökoneteollisuus, raskas koneteollisuus, kemiallinen teollisuus, laivanrakennusteollisuus ym. Uhanin tuotantolaitokset valmistavat nykyisin isoja rautavalsseja, metallityökoneita, suuria aluksia, höyryturbiineja ja monenlaista muuta teollisuuskalustoa, jota aikaisemmin ei tuotettu koko Kiinassa Uhanista puhumattakaan.

Uhani on myös Kiinan kansantasavallan suuri tieteellinen ja kulttuurikeskus, jossa on viitisenkymmentä tieteellistä tutkimuslaitosta. Uhanin korkeakoulut valmistavat spesialisteja kansantalouden moniile aloille.

Argentiinassa kuohuu kovasti

Buenos Aires. — Johtuen vastatusten yhtäältä tyytymättömän ammattiyhdistysliikkeen ja toisaalta armeijan kenraalien kanssa, presidentti Arturo Frondizin poliittinen elämä näyttää olevan hyvin vaikeassa asemassa.

Frondizi teki keskustalaishallituksessaan sellaisia muutoksia, että siitä tuli keskustalais-oikeistolainen hallitus. Nimittäen eläkkeellä olevan armeijan insinöörin talous- ja työministeriksi, Frondizi yritti tyydyttää armeijan johtoa. Mutta se puolestaan nostatti ammattiyhdistysliikkeen oppositionin.

62 ammattiyhdistystä julkaisi täällä lausunnon, missä syytetään Frondizia vaalilupausten rikkomisesta ja "virheistä, mitkä ovat vieneet maan kaaoksen partaalle".

Br. labouristien kesken erimielisyyttä ydinaseista

Lontoo. — Britannian labourpuolueen uusi poliittikka ydinaseriisunnan nähden on johtamassa vakavaan erimielisyyteen puolueen riveissä.

Puolueen uusi kanta on se, että kaikilta muilta maille paitsi Neuvostoliitolta ja Yhdysvalloilta kiellettäisiin ydinaseet.

Trades Union Congressin yleisneuvosto on kyllä kannattanut labour-puolueen kantaa, mutta sittemmin on saatu kuulla tiedoituksia erävistä mielipiteistä joidenkin suurempien unionien johtajien keskuudessa. Puolueen korkein johto, kansallinen toimeenpaneva komitea, aikaisemmin hyväksyi ehdotuksen.

Puolueen sosialidemokraattinen johto on myös hylännyt vasemmistolaisten ehdotukset, joiden mukaiseista Britannia luopuisi ydinaseista yksipuolisesti. Puolueen johtoasemissa olevat henkilöt väittävät, että sellainen toimenpide lisäisi suuresti sodanvaaraa.

Unkarin kemiallisen teollisuuden uusi tuotantolaitos

Unkarin kemiallinen teollisuus on saanut uuden tuotantolaitoksen: Budapestin kemiallisella tehdasyhtymällä on valmistunut Unkarin ensimmäinen polyvinilikloriditehdas, joka valmistaa alkuainetta plastillisten aineiden tuotantoa varten.

Itäsaksalaisten spesialistien avuin rakennettu tehdas on varustettu uudenaikaisimmalla tuotantokoneistolla.

Radioliikenteen kehitys Kiinassa

Radio muuttuu monimiljoonaisen Kiinan kansan yhä läheisemmäksi elämäntarpeeksi.

Kansanvallan vuosina on maassa saavutettu sangen hyviä tuloksia radioliikenteen kehittämisessä. Yksistään viime vuonna rakennettiin Kiinassa radioasemia, joiden yhteenlaskettu teho on yli 5 kertaa suurempi ennen Kiinan vapauttamista maassa olleiden kaikkien radioasemien teho. Nykyisin on Kiinan kansantasavallassa 107 radioasemaa — kaikissa hallinnollisissa keskuksissa, maakunnissa, kansallisilla autonomisilla alueilla sekä monissa kihlakuntakaupungeissakin. Pekingin, Shanghain ja Harbinin televisioasemat toimivat säännöllisesti. Uusia televisioasemia rakennetaan Huangchoussa, Tiantsinissa, Uhanissa ym. kaupungeissa.

Hyvällä menestyksellä ratkaistaan kysymystä Kiinan maaseudun radioimisesta. Nykyisin on omat radiokeskuksensa jo 90 prosentilla Kiinan kaikista kihlakunnista.

Tasavallan yleisradioasema Pekingissä toimittaa radiolähetyksiä putunhua-nimisellä yleiskielellä, vieläpä kiinankielen eri murteella sekä mongolian, tiibetin, uigurin ja Kiinan monien muiden kansallisuuksien kielellä.

Nopeasti kehittyy Kiinan radioteollisuus. Vuonna 1958 se valmisti puolitoista miljoonaa vastaanotinta sekä aloitti näköradioiden ja monenlaisten radioelektronilaitteiden sarjatuotannon.

Kaipauksella ilmoitamme, että elämäntoverini ja hellä isämme

EMIL AUGUST TILLMAN

kuoli Sudbury General-sairaalassa toukokuun 30 päivän aamuna 1959. Hän oli syntynyt Kauhavalla, Suomessa, helmikuun 4 pnä 1903.

Suremaan jäin minä, hänen elämäntoverinsa, poikansa Allan, tyttärensä Terttu perheineen ja poikapuolensa Toivo perheineen.

Vainaja saatettiin Lougheedin hautaustoimistosta viimeiseen lepoon kesäkuun 1 pnä Nairn Centren hautausmaahan tyttöpuolensa Toinin viereen suuren ystävä- ja toverijoukon saattamana. Pastori Häkkinen toimitti ruumiin siunauksen.

Ei taaskaan kevät tullut
kukkineen meille,
vaan kaipauksen toit sä
kevät meille.
Vaan kaipaukseni, Kusti,
ei Sinun untasi häiritä saa.

Lisi.

Sä olit isä meille rakkain
huoltaja parhain.
Ne neuvot jotka meille annoit,
niitä emme koskaan unhoita.

Lapset.

K I I T O S

Sydämelliset kiitoksemme teille kaikille, jotka tavalla tai toisella autoitte meitä Kustin sairauden aikana ja hänen viime hetkellään. Kiitos pastori Häkkiselle hänen lohduttavista sanoistaan. Kiitos Sudburyn sairaskomitealle, kun kävitte Kustin luona. Kiitos kauniista laulusta, jonka lauloitte Kustille Rauha Mäen johdolla. Kiitos kantajille. Samoin ihanista kukkalaitteista, jotka koristivat vainajan hautakummun. Kiitos osanottokorteista ja -kirjeistä.

OMAISET

MATKUSTATTEKO SUOMEEN?

Gdynia America Linjan

upea laiva

M.S. BATORY

SÄÄNNÖLLISET KULKUVUOROT

Montrealin ja Kööpenhaminan välillä

Kööpenhaminasta hyvät yhteydet Suomeen joko laivalla Helsinkiin tai junalla Kööpenhaminasta Tukholmaan ja siitä laivalla Turkuun.

Vielä on paikkoja saatavana
HEINÄKUUN 3 PÄIVÄN KULKUVUOROON

Toisia kulkuvuoroja Montrealista:
ELOKUUN 21 — SYYSKUUN 18
LOKAKUUN 16 — MARRASKUUN 13
Kesäkauden alin turistiluokan lipun hinta $230.00.

Quebecista
JOULUKUUN 9 PÄIVÄNÄ

Varatkaa paikkanne heti, käymällä toimistossamme tai kirjoittamalla osoitteella:

VAPAUS TRAVEL AGENCY
Vanhin suomalainen matkailutoimisto
PUHELIN OS. 4-4264
100 ELM STREET WEST SUDBURY, ONTARIO

VÄLITÄMME RAHAA SUOMEEN

UUSI KURSSI VOIMASSA NYT!

PIENIN SUMMA 5,000 SMK. $16.50 YNNÄ LÄHETYSKULUT $1.00

JOKAINEN SEURAAVA 1,000 SMK. 3.30

Rahalähetykset toimitetaan vastaanottajalle 10-14 päivän kuluttua. Jokaiselle lähettäjälle lähetetään vastaanottajan tai Suomen postikonttorin antama kuitti.

VAPAUS TRAVEL AGENCY
Box 69 — Sudbury, Ontario

SANAKIRJOJA

V. S. ALANNE:
Suomalais-englantilainen SANAKIRJA
Kokonaan uudelleen toimitettuna.
1111 SIVUA — HINTA SID. $12.75

Monivuotisen ja perusteellisen työn tuloksena insinööri Alanne on saanut valmiiksi tämän UUDEN SUOMALAIS-ENGLANTILAISEN SANAKIRJANSA. Se on täydellisin, monipuolisin ja laajin Suomessa ilmestyneistä vieraan kielen sanakirjoista. Teoksen laajuutta kuvaa se, että siinä on noin 130,000 hakusanaa ja lauseparttа. Mukaan on otettu suomen kielen uusimmatkin sanat. Varsinkin tekniikan ja tieteen alalla viime vuosikymmeninä syntyneisiin uusiin sanoihin on pantu painoa. Urheilusanasto on niin ikään hyvin edustettuna. Sanakirjan käyttöarvoa lisää huomattavasti se, että tekijä on sen alkuun liittänyt seikkaperäiset englanninkielen ääntämisohjeet ja että hän kautta teoksen on kiinnittänyt huomiota Englannissa ja Amerikassa käytetyn kielen eroavaisuuksiin. **Teos on korvaamaton apuväline erityisesti kirjeenvaihtajille ja kääntäjille sekä englanninkieltä opiskeleville.**
Insinööri Alanetta ovat hänen työssään avustaneet Helsingin yliopiston englanninkielen dosentti, fil. tri T. F. Mustanoja ja suomenkielen osalta fil. kand. Terho Itkonen.

Englantilais-suomalainen SANAKIRJA
Toimittanut Aino Wuolle — 575 sivua — HINTA SID. $3.25
Sanojen löytämisen helpottamiseksi on tässä sanakirjassa käytetty ehdotonta aakkosjärjestystä. Kutakin sanaa on siis etsittävä aakkosjärjestyksen mukaan oikealta kohdaltaan riippumatta siitä, onko kysymyksessä yhdysana vai johdannainen.
Hakusanain jälkeen on hakasulkeissa äänteenmukainen merkintä.

Suomalais-englantilainen SANAKIRJA
Toimittanut Aino Wuolle — 526 sivua — HINTA SID. $3.25
Erinomainen sanakirja englanninkieltä opiskeleville.

AINO WUOLLE:
Englantilais-suomalainen PIENOISSANAKIRJA
458 SIVUA — HINTA $1.25

AINO WUOLLE:
Suomalais-englantilainen PIENOISSANAKIRJA
362 SIVUA — HINTA $1.25

Nyt on kirjakaupassamme prof. Y. M. Biese'n toimittama teos
"OPI ENGLANTIA"
KAKSI OSAA — HINTA YHTEENSÄ NID. $1.75

Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing Co. Limited
Box 69 — Sudbury, Ontario

HYVIÄ KIRJOJA HALVALLA

Inventarion ennakkomyynnistä

40 % Alennuksella

Lähettäkää tilauksenne heti, sillä useita tässä mainittuja kirjoja on vain rajoitettu määrä.

Kirjan hinnan lisäksi liittäkää mukaan postituskuluja varten seuraavasti: **yhdestä kirjasta 15c, kahdesta kirjasta 25c, kolmesta kirjasta 35c.**

HUGO HARTUNG:
OI TYTTÖ UNKARIN
247 sivua — Hinta sid. $3.75 —
Alennettu hinta $2.25 — "Oi tyttö Unkarin" on unohtumaton kappale ensimmäisen maailmansodan jälkeisen ajan nuorukaisen päiväkirjaa. Sähkyvä Budapest ja välkkyvä Balatonjärvi, laaja pusta kangastuksineen, valkeat talot akaasioineen ja pihoissa kypsyvine viinirypäleineen, madjaarien juhlat csardaksineen ja hehkuvine tokaijimviineineen kehystävät ylioppilas Andreaksen muistoja rakkaustarinastaan tulisen pikku unkarittaren kanssa. Pustan kylässä Csáky Janoksen luona sai nuorukainen kokea elämänsä sykähdyttävimmät ja värikkäimmät tapahtumat, hän sai osakseen ylitsepursuavaa vieraanvaraisuutta, ystävyyttä ja rakkautta.

OWE HUSAHR:
YÖN KUDOS
336 sivua — Hinta sid. $4.50 —
Alennettu hinta $2.70 — Owe Husahr, nuori ruotsalainen kirjailija, on kotimaassaan herättänyt huomiota voimakasaiheisilla, tiiviirakenteisilla romaaneillaan. Nyt suomeksi ilmestynyt "Yön kudos" keskittyy tapahtumiltaan yhteen vuorokauteen etäisen norrbottenilaisen kaivoskylän piirissä. Päivä alkaa kuten tavallisestikin: työryhmät laskeutuvat kaivokseen, porakoneet pureutuvat malmiin, arkinen aherrus täyttää myös elämän yläällä maan päällä. Tunnelmissa on kuitenkin alun alkaen jotain enteellistä, uhkaavaa. Tapahtuu kaivosonnettomuus, jolloin viisi miestä jää kamppailemaan elämästä ja kuolemasta syvällä maan uumenissa. Kertomus etenee tämän jälkeen jännittävänä ja dramaattisena.

MARTHA BUREN:
TOINEN NAINEN (Romaani)
241 sivua — Hinta sid. $4.25 —
Alennettu hinta $2.55 — Tämä tarina on kahdesta naisesta, Bettystä ja Camillasta, kahdesta lapsuudenystävästä, jotka jatkuvasti seurustelevat keskenään huolimatta siitä, että he eivät enää oikein viihdy toistensa seurassa — heidän välilleen on tullut jotakin; jännitystä, kilpailua.

F. E. SILLANPÄÄ:
PÄIVÄ KORKEIMMILLAAN
SUHTEISTA IHMISIIN JA IHMISRYHMIIN
214 sivua — Hinta sid. $3.25 — Alennettu hinta $2.00

Nancy Hallinan: TOUKOKUUN TUULET
442 sivua — Hinta sid. $4.00 — Alennettu hinta $2.40
Tämä romaani kertoo raikkaasti ja viehättävän persoonallisesta Cissie Kerrin, nuoren herkän neidon, eräästä kehitysvaiheesta, hänen siirtymisestään turvallisesta kotielämästä aikuisten rajuun ja ristiriitaiseen maailmaan.
Romaani on tuore ja värikäs ja sen henkilöt eläviä ja mielenkiintoisia.

Richard Hughes: RAJUMYRSKY JAMAIKASSA
225 SIVUA — HINTA SID. $4.25 — ALENNETTU HINTA $2.45
Romaani kertoo Jamaikassa asustavan englantilaisen perheen lasten elämästä mitä merkillisimmissä olosuhteissa viime vuosisadan lopulla. Lapset nauttivat villistä ja huolettomasta elämästään tropiikissa, mutta vaarallisen rajumyrskyn pelästyttämät vanhemmat päättävät lähettää heidät Englantiin kouluun. Matkan varrella merirosvot ryöstävät laivan ja saavat — vasten tahtoaan — lapset vangeikseen.
"Ihailtava romaani, eloisa, jännittävä, herkullinen ja sukkela. Merkillisyys ei siinä ole koskaan liioiteltua; kerronta on yhtä asiallista kuin lumoavaakin." — Cyril Connolly.

Alennusmyyntikirjoista ei myönnetä enää asiamiespalkkiota.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited
BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

TONTTEJA MYYTÄVÄNÄ

NELJÄ TONTTIA JA KAHDEN huoneen talo myytävänä alennetuilla hinnoilla pikaista myyntiä varten. Sopivat rakentajalle. Kysykää: 24 Manor Road, Minnow Lake. (25-27-30)

MYYTÄVÄNÄ

HYVIN MENESTYVÄ NYKYAIKAINEN ruokatavarakauppa, isossa suomalaisessa asutuskeskuksessa, suuri liikevaihto kaikkine tulomahdollisuuksineen. Kirjoittakaa: Ruokatavarakauppa, Box 69, Sudbury, Ont. (23-25-27)

KANANPOIKIA MYYTÄVÄNÄ

PÄIVÄN VANHOJA TAI ALOITETtuja punaisia kananpoikia vielä saatavissa, myös Sussex-kukkopoikia $5.00 sata. Lähemmin: Tyne Farms, Coniston Rd., Sudbury, Ont.

Lacourciere & Lacourciere
LAKIMIEHET JA NOTAARIOT
PUHELIN OS. 3-8221
18 Durham St. S. Sudbury
Uuden Toronto-Dominion pankkirakennuksen yläkerrassa

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. kontt. OS. 4-4614, kotiin OS. 3-0765
65 ELM STREET EAST
MARRASKUUN 1 PÄIVÄSTÄ
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

KAUNIITA KUKKIA KUKKAKIMPPUJA KUKKALAITTEITA
LOUGHEED FLOWER SERVICE
Puhelin OS. 3-9596
79 Durham St. S. Larch kat. kulm.
60 Eyre St., Sprucen kulmassa
SUDBURY

On edullista valita . . .
UUSI METEOR
tai
MERCURY AUTO
tai työmuurahaiseksi
MERCURY TROKI

NYT NÄYTTEELLÄ!
"TAUNUS"-auto
Saksalaisen Ford-tehtaan valmistamia 2-ovisia, 4-ovisia ja Station Wagon-malleja. Tulemme olemaan tämän piirin edustajia tälle mainiolle autolle

Suomalaisena myyjänä
LAURI HÖTTI
City Motors SUDBURY LTD
Puhelin OS. 3-9585
633 Lorne St. S. Sudbury

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Jehun keskijuhlat Beaver Lakella sunnuntaina. Urheilukilpailut alkavat kello 11 aamulla.

Keskikämppiä vuokrattavana Työn Puistossa. Ravintola ja sauna ovat myös auki säännöllisesti.

Työn Puiston komitean kokous Työn Puistossa ensi maanantaina kello 7.30 illalla.

Sävel kuoron harjoitukset alkavat ensi torstaina heinäk. 2 p. ja jatkuvat joka keskiviikko.

Beaver Laken naisten kerho kiittää

Beaver Laken naistenkerho lausuu lämpimät kiitokset sille suurelle yleisölle. joka oli saapunut äitienpäivän päivällisille toukokuun 10 pnä.

Kiitos bingovoittojen lahjoittajille kuin myöskin lahjavoittotikettien myyjille ja kaikille jotka auttoivat tilaisuuden onnistumista.

Yleinen tulo tilaisuudesta oli 283.65. Menot olivat $74.47, joten puhtaaksi voitoksi jäi 209.16. Tästä summasta on lahjoitettu $100 haalin rakennusrahastoon ja toinen $100.00 haalin sisustusrahastoon, joten naistenkerhon kassaan jäi vain $9.16.

Tämä raportti on kyllä myöhästynyt, mutta parempi myöhään kuin ei milloinkaan.

Kiitollisuudella muistaen. — Beaver Laken naistenkerho.

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannus arviot vapaasti
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN OS. 4-6797
164 Elgin St. S., Sudbury

LAUTAA
RAKENNUS- JA PUTKITUSTARPEITA
Kohtuullisin hinnoin
VÄHITTÄISMAKSUT
36 kuukauteen asti
EI ALASMAKSUA
GREENSPOON BROS. LIMITED
214 Notre Dame Ave.
Puh. OS. 4-4259, Sudbury, Ontario

Delongchamp CARTAGE CO. LTD.
20 Lorne St. Puh. OS. 5-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

Elliot Lake haluaa a-voimalaitoksen rakentamista sinne

Elliot Laken uraanialueella on ryhdytty tarmokkaasti toimimaan sen puolesta, että liittovaltion toimesta rakennettaisiin sinne atomivoimalla toimiva sähkölaitos. Hallitus jo aikaisemmin antoi ymmärtää, että se tulee rakentamaan sellaisen rakennuksen johonkin Ontarioon, mutta paikasta ei ole vielä tarkemmin päätetty.

Varsinkin Elliot Laken liikemiesten keskuudessa on pelkoa siitä, että Elliot Lakella voi tapahtua romahdus sen jälkeen kun nykyiset uraanin myyntiä koskevat sopimukset päättyvät vuonna 1963.

Kauppakamarin paikallinen osasto on ryhtynyt voimakkaasti ajamaan asiaa ja se lähettää edustajansa Stan Kuriskon valtuuskuntineen neuvottelemaan asiasta maakuntahallituksen ministeri Robert McCauleyn kanssa ensi tiistaina.

Kauppakamarin edustajat ovat sitä mieltä, että Ontarion hallitus tulee kannattamaan heidän ehdotustaan koska maakunnan toimesta on kiinnitetty valtavia varoja Elliot Laken kehittämiseksi ja se haluaisi nähdä, että alueelle kehitettäisiin muitakin teollisuuslaitoksia kuin yksinomaan uraanikaivoksia.

Suunnitelmat myös edellyttävät, että vähän myöhemmin järjestetään neuvottelutilaisuus liittohallituksen edustajain kanssa, että voitaisiin heille myös korostaa Elliot Laken tärkeyttä.

Monet Elliot Laken asukkaista pelkäävät että kauppala joutuu suljettavaksi heti sen jälkeen kuin nykyiset myyntisopimukset päättyvät. Sähköä tuottava atomilaitos, joka on suunnittelun alaisena, käyttäisi noin 1,000 tonnia uraania vuodessa.

CLC avaa toimistonsa Sudburyssa

Canadian Labor Congress on päättänyt perustaa Sudburyyn CLC:n Ontarion pohjoispiirin toimiston, josta tulee huolehtimaan Jim Robertson, joka on aikaisemmin ollut CLC:n valistusjaostossa Torontossa. Tämä piiri tulee huolehtimaan asioista Elliot Lakella ja Cochranea myöten.

CLC:n edustaja saapui Sudburyyn viime keskiviikkona ja häneltä heti tiedusteltiin, mitä hänen saapumisensa merkitsee Mine Mill unionin suhteen. Mine Mill on itsenäisesti toimiva unio, joka heinäkuun 21 pnä aikoo suorittaa jäsenäänestyksen siitä pitäisikö union liittyä CLC:n.

Toisaalta on myös huomioitu, että viime viikkojen aikana on julkaistu suuri määrä lentolehtisiä, joissa on osoitettu, että osasto 598:n olisi liityttävä CLC:n yksityisenä osastona. Tätä ajatusta vastustavissa lentolehtisissä on kuitenkin osoitettu, että sitä tietä osaston olisi jonkun ajan kuluttua liityttävä teräsunioon ja sinne olisi suoritettava huomattavasti korkeimmat jäsenmaksut kuin Mine Millille. Mine Millin ja teräsunion kesken on käyty kovia kamppailuja edustusoikeuksista monilla alueilla.

CLC:n toimisto perustetaan Sudbury Labor Councilin rakennukseen, 81 Lorne St.

SUOMALAINEN PARTURI MARTHA MÄKI
KING EDWARD PARTURILIIKKEESSÄ
King Edward Hotellin alakerrassa
LUOTETTAVA PALVELU.

KELLO- JA KULTALIIKE
Liik. Os. 5-6852, Kot. OS. 5-6342
Heiskanen Jewellers
7 Durham St. N., Sudbury, Ont.

"Septic"-tankkien PUMPPAUSTA ja HUOLTOA
ym. alamme työtä
Herby Sanitation
Puh. OS. 3-8044
474 BURTON AVE. — SUDBURY

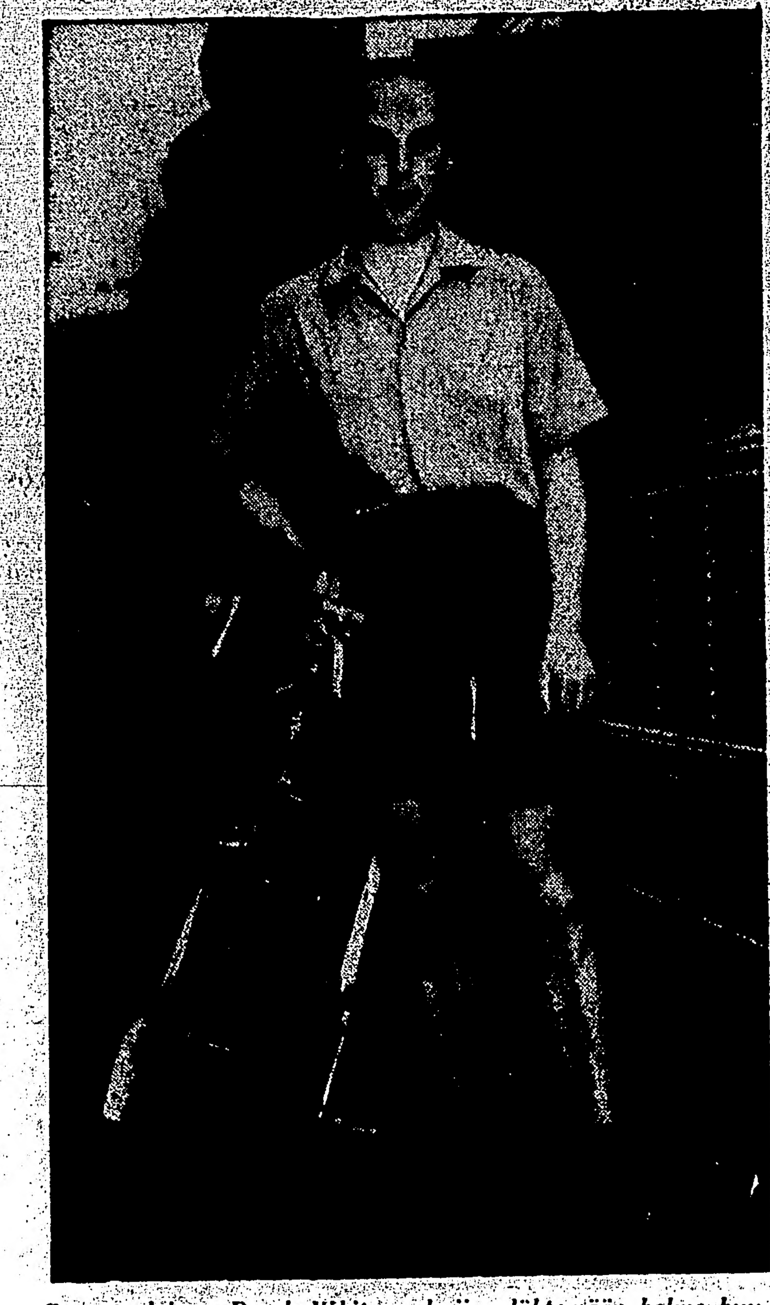

Coventrylainen Derek White, valmiina lähtemään kolme kuukautta kestävälle pyöräilymatkalle Pohjois-Amerikassa, noustuaan juuri maihin Empress of France-laivasta.

Eversti ja everstinna sekä heidän "tulonsa"

Helsinki. — KU — Sauramo-juttu haluttiin kahdeltakin taholta "painaa villaisella", ilmeni kesäk. 23 pnä, kun juttu 8. kerran oli esillä Helsingin raastuvanoikeuden 8. osastolla. Eversti Lauri Sauramon oikeudelle esittämästä laajasta kirjelmästä kävi näet selville, että hän oli maalisk. 4 pnä 1959 kääntynyt pääesikunnan komentopäällikön, kenraalimajuri J. Järventauksen puoleen haluten keskustella puolustusvoimain komentajan, jalkaväenkenraali Heiskasen kanssa siitä, mitä tämän "emäskandaalin", kuten Sauramo asiaa nimitti, johdosta olisi Sauramon "virka-aseman sotilasläänin komentajana huomioonottaen" tehtävä. Toisalta taas ev. Sauramo mainitsi kirjelmässään, että ekonomi Lönnqvist oli esittänyt everstille sotakummivaliokunnan puolesta, että everstin tulisi käydä puhumassa Helsingin poliisikomentaja Gabrielssonille, että tämä estäisi jutun julkisuuteen ja sanomalehtiin tulon siinäkin tapauksessa, että asiasta syntyisi oikeusjuttu!

Maanantaisen istunnon alussa kerrattiin pitkälti jo aikaisemmin esitettyä, jossa yhteydessä putkahti jälleen esille monta kertaa kysymys siitä, kuka on asianomistaja tässä sekavassa jutussa. Kun prof. Bruunin edustaja tässä yhteydessä mainitsi, ettei hänen päämiehensä pidä itseään asianomistajana, saattoi oikeuden puheenjohtaja Olga Bremer todeta: "Sitä ne kaikki sanovat. Kukaan ei halua olla asianomistaja tässä jutussa."

"KENRAALI HEISKANEN KERTOO KAIKILLE"

Vähää myöhemmin sai eversti Sauramo lukea 17 liuskaa käsittävän vastineensa, jonka lukeminen kesti yli puoli tuntia. Vastineessa, jossa hän kiisti syyttäjän häneen kohdistaman syytteen esittämättä kuitenkaan mitään sen kumoamiseksi, hän kertoi saapuneena 2. 3. 59 Helsinkiin sotatieteellisen seuran kokoukseen ja saaneensa sitten 3. 3. 59 kuulla vaimoltaan kavalluksista. Kun vastineessa tultiin sitten edellä kerrottuihin "villaisella painamishankkeisiin", kertoi Sauramo rouva Boreniuksen moittineen häntä siitä, että asiasta oli tiedotettu kenraali Heiskaselle ja varatuomari Lahoselle. "Jos asia on jo kenraali Heiskasen tiedossa, tietävät sen kohta kaikki", oli rouva Borenius sanonut.

SOTATIETEELLÄ LISÄTIETOJA

Ev. Sauramo hyökkäsi kiivaasti myös syyttäjää vastaan vakuuttaen syyttömyyttään ja tietämättömyyttään. Mitä tulee perheen talousasioihin, niin rouva Sauramo oli tarkka taloudessa, vannoi eversti. Lisätuloista hän mainitsi mm: "Itse olen kirjoittanut myöhemmin ahkerasti sotatieteellisiä tutkielmia, olen saanut niistä palkintoja ja palkkioita. Olen ollut mm. ohjesääntökomitean jäsenenä, sotakorkeakoulun tuntiopettajana jne. Vieläpä olen ansainnut yllättävän hyvin kirjastani Ahvenanmaan kysymyksistä", kehaisi eversti. Hän vaati syyttäjää osoittamaan everstin tulot, mutta huomautti. että "selitys siitä, mikä on palkkatuloni, ei suinkaan ole selvitys minun laillisista bruttotuloistani".

Eversti sanoi lähettäneensä keskimäärin 55,000 mk kuukaudessa vaimolleen Helsinkiin. Näin suuri summa sai puheenjohtajan huomauttamaan, että hänellä on molempien Sauramojen tuloilmoitukset verotusta varten usealta vuodelta, mutta ei ole liittänyt niitä pöytäkirjoihin. "Itsehän tiedätte, mitä olette tuloiksenne ilmoittanut", hän sanoi ja eversti vaikeni kiusaantuneena.

ROUVAN VASTINE

Rouva Sauramonkin taholta oli jätetty vastine, joka koski paljonpuhuttua KOPn shekkitiliä N:o 368 ja jolta hän oli nostanut rahoja 1,3 milj. mk. Rouva Sauramo esitti, että tili oli sotakummivaliokunnan kahvikauppoja varten avattu, jonka pitäisi ilmetä siitäkin, että sillä oli verovapaus ja siltä oli suoritettu teol. prof. tri Paavo Virkkuselle 3 5 milj. mk. Hän esitti kirjanpidon uutta tutkimista tältä kohdin. Muut nostot paitsi em. prof. Virkkusen, on nostettu hyväntekeväisyyskahvin h i n n a n alennusten korvaamiseksi kahvin suurostajille. "Monet henkilökunnasta ostivat kahvia kartonkeittain", hän sanoi. Mutta kun syyttäjä pyysi nimeämään edes yhden, jolle rahaa oli palautettu. ei hyvästä muististaan kiitosta saanut rouva voinut taaskaan muistaa yhtään nimeä.

OVELIA TEMPPUJA

Rouva Corander oli istuntoon kutsuttu ainoa todistaja ja häntä kuultaessa ilmeni, että kun tilikirjoissa ilmenee prof. Virkkuselle annettu 6 milj. mk oli tehty ensin merkintä 2,5 milj. mksta ja sen perään debet-puolelle vienti: Saatu Kesko Oyltä kahvina 3,5 milj. mk ja vastaavasti kredit puolelle merkintä: "Maksettu prof. Virkkuselle 3 5 milj. markkaa", eli tili oli tasapainossa kun kahvi muuttui rahaksi! Kyseinen 3,5 milj. mk oli annettu prof. Virkkuselle 22. 6. 48 mutta vasta 10. 11. 48 oli siitä tehty merkintä kirjoihin.

Prof. Virkkusen nimi esiintyy alinomaa tähän jutun yhteydessä varsin hämäräperäisissä yhteyksissä. Hänen osuutensa asiassa kaipaa ilmeisesti selvityksen.

Vieraita Yhdysvalloista

Eino Mäki Tri Mountainista Michiganista saapui perheineen Sudburyyn torstaina ja jatkoivat he samana päivänä matkaansa New Havenlin Connecticutiin, missä hän aikoo ottaa kuukauden pituisen stipendikurssin kemian ja fysiikan opetuksen alalla.

Eino on Vapauden ilmoitusasiamiehen Aimo Mäen serkku ja hän päätti ajaa tämän kautta tavatakseen sukulaisensa.

Eläinten sukupuoli on etukäteen määrättävissä

Tukholma. — On todennäköistä, että tiedemiehet saavat varsin läheisessä tulevaisuudessa niin paljon tietoja sukupuolen määräytymisestä, että voidaan suurella tarkkuudella määrätä syntyvien eläinten sukupuoli, sanoi professori Per Eric Lindahl Uppsalan eläintieteellisfysiologisella laitoksella. "Haluan kuitenkin korostaa", jatkoi professori "että vielä ei voida mitään sanoa varmasti. En kuitenkaan ihmettelisi, jos ongelma ratkaistaisiin sanokaamme kymmenessä vuodessa."

Tällä hetkellä on käytettävissä useita menetelmiä mutta mikään niistä ei ole täysin luotettava, vaikka hyviä tuloksia onkin saavutettu. Kysymys on siitä, että spermassa erotetaan sukupuolen määräävät tekijät toisistaan. Teoreettisesti tämä saattaa vaikuttaa helpolta, mutta käytännössä se tuottaa suuria vaikeuksia. Eräissä kokeissa on päästy niin pitkälle, että 80 % syntyneistä oli samaa sukupuolta.

Professori Lindahlin menetelmä perustuu keskipakoisvoimaan, jolloin erilaiset sukusolut erotetaan toisistaan pyörivässä laitteessa. Lindahl johti äskettäin naudoilla suoritettuja kokeita, jolloin syntyneistä vasikoista 78 % oli samaa sukupuolta.

Toinen menetelmä on peräisin Neuvostoliitosta ja sitä on käyttänyt Yhdysvalloissa tri Gordon. Se perustuu elektroforeesiin, jolloin sukusolut erotetaan toisistaan sähköisessä kentässä. Myös tällä menetelmällä on saavutettu hyviä tuloksia.

Intialainen Bhatta Charya on käyttänyt menetelmää joka perustuu sukusolujen erottamiseen vaikeasti juoksevassa nesteessä. Tässä menetelmässä toimii painovoima soluja liikuttavana voimana. Myös sillä on saavutettu hyviä tuloksia.

ONNITTELUMME SUOMALAISTEN SUURIMMALLE JUHLALLE

LIITTO-, LAULU- Ja SOITTOJUHLALLE

TORONTOSSA

Elokuun 1 ja 2 pnä vietetään Torontossa Canadan suomalaisen kulttuuriväen suurimmat juhlat — LIITTO-, LAULU- ja SOITTOJUHLAT, jonka johdosta Vapaus ilmestyy erikoisena juhlanumerona heinäkuun 23 pnä. Tämän juhlanumeron avulla voivat Canadan suomalaiset kautta maan tervehtiä ja onnitella kulttuuriväen suurjuhlia, juhlan järjestäjiä, henkisen- ja fyyskulttuurin työntekijöitä sekä suurta juhlayleisöä. Yksityiset henkilötervehdykset 50 senttiä ja erikoiskehyksessä julkaistavan tervehdyksen halvin hinta on $2.00. Kaikki tähän numeroon aiotut tervehdykset ja ilmoitukset tulee olla lehtemme konttorissa heinäkuun 15 päivään mennessä.

Kerääjän nimi ....

Paikkakunta ....

KIRJOITTAKAA NIMENNE SELVÄSTI

NIMI	$	¢

Ennen kuin ostatte MITÄÄN autoa...KOKEILKAA

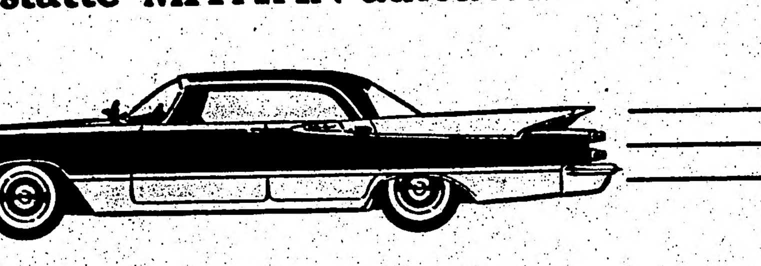

'59 DODGE autoa

GARDNER MOTORS (SUDBURY) LIMITED
PUHELIN OS. 4-4284
ELM ST., Lorne kadun kulmassa SUDBURY, ONT.

Luotettavien käytettyjen autojen ja trokien välittäjät noin 40 vuotta!

ASIAKKAITTEMME HUOMIOON!
Vapauden kirjakauppa ja konttori
SULJETAAN LAUANTAISIN
Heinä- ja elokuun aikana
Liikkeen aukioloajat muina viikon päivinä:
MAANANTAINA, KESKIVIIKKONA JA TORSTAINA kello 8:sta aamulla kello 5 illalla
TIISTAINA JA PERJANTAINA klo 8 ap. — 6 illalla
Johtokunta.

LENTOKONEELLA TAI LAIVALLA
SUOMEEN - TANSKAAN - NORJAAN - RUOTSIIN
LENTO — BUSSI — JUNA — LAIVA-matkoja
PALVELUKSEMME ON MAAILMAN LAAJUINEN
PASSEJA — VIISUMIA — LAHJAPAKETTEJA
LENTOMATKAT VÄHITTÄISMAKSUILLA JÄRJESTETTÄVISSÄ
Soittakaa tai kirjoittakaa tottunutta, varmaa palvelua varten.
Yli 20 vuoden asiakaspalvelu suomalaisille ystävillemme.
CARLSON TRAVEL BUREAU, 17 McGoirick Block, Port Arthur, Ont., Puhelin 5-8615
O. K. JOHNSON & CO. LTD., Matkailutoimisto, 697 Bay St., Toronto, Ont., Puhelin EM. 6-9488
RITARI AGENCIES LTD., Matkailutoimisto, 7 Cedar St., Sudbury, Ont., Puhelin OS. 5-5685

TÄYDELLINEN KUNNIOITUS RAKKAALLE MUISTOLLE
Jokainen hautajaistilaisuus, jonka johto on meille uskottu, on täydellinen kunnioitus poistuneen rakkaalle muistolle ja rohkaiseva lohdutus omaisille.
YHTÄLÄINEN PALVELU
Taloudellinen palveluksemme on yhtäläinen kaikille varallisuudesta tai uskonnosta huolimatta. Emme ota lisämaksua 100 mailin säteellä Sudburysta.
ILMANVAIHTOLAITTEET
Äskettäin valmistui ilmanvaihtolaitteiden ylösopanotyö, joten voitte osallistua surujuhliin mukavassa viileydessä kuumilla ilmoilla.
LOUGHEED FUNERAL HOME
JA AMBULANSSI PALVELU
60—62 EYRE ST. PUHELIN OS. 3-9596 SUDBURY
KUKKAKAUPAT
60 EYRE STREET ja 79 DURHAM STREET SOUTH
(27-25-29-30)